

PRITARTA
Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2023 m. kovo d. sprendimu Nr. T-IX-

BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS VARĖNOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO 2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDRA INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

Varėnos socialinių paslaugų centras (toliau Centras) yra Varėnos rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, teikianti socialines paslaugas Varėnos rajono savivaldybės gyventojams.

Įstaigos direktorė – Dovilė Barčiukienė. Įstaigos kodas 301792843. Centro adresas: M. K. Čiurlionio g. 61A, LT-65219 Varėna, tel. 8 (310) 51080, elektroninio pašto adresai: info@varenospc.lt; direktore@varenospc.lt, svetainės adresas: <http://www.varenospc.lt>

Įstaiga savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymais, savivaldybės tarybos sprendimais, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, kitais teisės aktais ir 2019 m. sausio 29 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu pakeistais Varėnos socialinių paslaugų centro nuostatais Nr. T-VIII-1143, „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 3 d. sprendimo Nr. T-VI-338 „Dėl Varėnos socialinių paslaugų centro“ pakeitimo. Nuostatuose nurodytos pagrindinės veiklos rūšys: fizinės gerovės užtikrinimo veikla, vaikų ir senelių priežiūra dieną, socialinio darbo veikla (nesusijusi su apgyvendinimu). Centro tikslas – teikti socialinę pagalbą Savivaldybės gyventojams (jų šeimoms), kurie dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų yra neįgiję, praradę ar neturi gebėjimų arba galimybių savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, sudarant šiems asmenims sąlygas ugdyti ir stiprinti gebėjimus bei galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, įveikti socialinę atskirtį.

Nuo 2014 m. Varėnos socialinių paslaugų centras tapo licencijuota socialinės globos įstaiga. Lapkričio 11 d. Socialinių paslaugų priežiūros departamente prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo įteiktos dvi licencijos - institucinei socialinei globai (dienos) suaugusiems asmenims su negalia teikti (Nr. L000000330) ir socialinei globai suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims namuose teikti (Nr. L000000331). 2022 m. gruodžio 21 dieną buvo gauta Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie SADM išduota licencija Nr. L000001058, socialinei globai vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims namuose, teikti.

2017 m. sausio 18 d. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos išdavė leidimą – higienos pasą Nr. LHP.1-7, kuris suteikė teisę teikti ambulatorines asmens sveikatos paslaugas (bendrosios praktikos slauga, kineziterapija, ergoterapija ir masažas). 2017 m. sausio 26 d. buvo išduota Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija Nr. 3854. 2022 m. leidimas-higienos pasas buvo laikinai sustabdytas, kadangi nebuvo teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos. Tačiau nusprendus dalyvauti integralios pagalbos projekto naujame etape, 2022 m. lapkričio 15 dieną iš Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos buvo gautas sprendimas dėl leidimo-higienos paso galiojimo sustabdymo panaikinimo.

2020 m. lapkričio 16 d. Varėnos socialinių paslaugų centrui suteiktas EQUASS Assurance kokybės sertifikatas, kuris liudija, kad Varėnos socialinių paslaugų centras teikia kokybiškas pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose. Kiekvienais metais yra teikiama pažangos ataskaita, kurioje yra pateikiami veiklos gerinimo rodikliai.

2022 m. kovo 29 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-IX-908 buvo patvirtintas Varėnos socialinių paslaugų centro teikiamų paslaugų sąrašas ir kainos.

2022 m. gruodžio 7 d. priimtas sprendimas dėl teisės teikti akredituotą socialinę priežiūrą.

Centras, siekdamas įgyvendinti pagrindinį tikslą, 2022 m. ypatingą dėmesį skyrė šioms prioritetinėms sritims:

1. Globėjų, tėvių paieškai, Globos centro veiklų viešinimui ir plėtojimui, GIMK programos viešinimui, mokymams.
2. Pagalbos į namus, asmeninės pagalbos ir dienos socialinės globos paslaugų namuose kokybei.

2019 m. vasario 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė sutartį su VšĮ Valakupių reabilitacijos centru dėl dalyvavimo projekte „Socialinių paslaugų kokybės gerinimas, taikant EQUASS kokybės sistemą“, projekto kodas Nr. 08.4.1-ESFA-V-421-01-0001. Sutarties objektas – Europos socialinių paslaugų kokybės sistemos (toliau – EQUASS) diegimas įstaigoje, siekiant įgyti EQUASS Assurance sertifikatą. Projektas yra orientuotas į nuolatinę pažangą. 2022 m. buvo teikta ir patvirtinta pažangos ataskaita.

3. Naujų paslaugų Varėnos rajono savivaldybėje atsiradimui. Buvo dalyvaujama Regiono plėtros tarybos susitikimuose, planavime naujoms paslaugoms sukurti ir teikti – socialinių dirbtuvių, savarankiško gyvenimo namų, apsaugoto būsto ir kompleksinių paslaugų centro neįgaliems vaikams ir jų artimiesiems.

4. Projektinei veiklai:
 - 4.1. „Sveika šeima“;
 - 4.2. „Kelias į sveikatą“;
 - 4.3. „Senyvo amžiaus asmenų emocinės sveikatos stiprinimas“;
 - 4.4. Projekto Nr. 07-003-P-0001 „Integralios pagalbos teikimas ir plėtra Lietuvos savivaldybėse“;
 - 4.5. Projekto Nr. 08.6.1-ESFA-T-927-03-0005 „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams“;
 - 4.6. Projekto „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra Varėnos rajono savivaldybėje“ dėl asmeninio asistento paslaugų teikimo.
 - 4.7. „Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo) panaudojimas valstybės, savivaldybių, tradicinių religinių bendruomenių, religinių bendrijų ar centrų elektros energijos poreikiams“.
 - 4.8. „Pagalbos namuose organizavimas neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims“.
5. 2022 m. nuo sausio iki balandžio mėn. didelis dėmesys buvo skiriamas Covid-19 situacijai, aprūpinimui apsaugos priemonėmis. Be to, Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo priskirta transporto organizavimo funkcija, vežant Varėnos rajono gyventojus į saviizoliacijos vietas, Covid-19 tyrimams, parvežimui iš įvairių Lietuvos gydymo įstaigų. Dar vienas iššūkis 2022 m. – karo pabėgėliai iš Ukrainos. Jiems buvo organizuojama skubi pagalba, aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, maistu, daiktais, pagalba įsikuriant, palydėjimas, nuvežimas į gydymo, švietimo ir kitas įstaigas, tarpininkavimas ir atstovavimas bei kitos reikalingos paslaugos.

II. ĮSTAIGOS DARBUOTOJAI

2019 m. gruodžio 27 d. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-IX-196 „Dėl didžiausio leistino Varėnos socialinių paslaugų centro darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ nustatytas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 82. Sprendimas įsigaliojo 2020 m. sausio 1 d.

Ataskaitiniais metais, administraciją sudarė 8 darbuotojai – direktorius, 2 direktoriaus pavaduotojai socialiniams reikalams, vyriausioji buhalterė, globos centro veiklų koordinatore, raštvedybos ir personalo reikalų specialistė, viešųjų pirkimų specialistė ir administratorė. Socialinių paslaugų skyriuje dirbo 69 darbuotojai (atvejo vadybininkai, globos koordinatoriai, psichologas, socialiniai darbuotojai, socialinio darbuotojo padėjėjai, slaugytojo padėjėjai, lankomosios priežiūros

darbuotojai, individualios priežiūros darbuotojai). Ūkio personalą sudarė 5 darbuotojai – 1 techninės priežiūros, darbų saugos specialistas-ūkvedys, 2 valytojos ir 3 vairuotojai.

Centro veikloje nuolat dalyvauja praktiką atliekantys studentai ir savanoriai. 2022 metais sudaryta 21 praktinio mokymo sutartis ir 4 savanoriškos veiklos atlikimo sutartys. Savanoriai ir praktiką atliekantys studentai dalyvavo organizuojant sociokultūrinės paslaugas, teikiant pagalbą į namus, dienos socialinės globos ir integralios pagalbos paslaugas, įgyvendinant „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimo Varėnos rajone“ projektą.

III. ĮSTAIGOS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Varėnos socialinių paslaugų centro veiklai vykdyti 2022 m. iš savivaldybės biudžeto buvo skirta 877,285 tūkst. eurų. 2022 m. buvo gauta 600,283 tūkst. eurų iš Valstybės biudžeto dotacijų (37152 Eur skirta DU didinimui, 87333,65 Eur – paslaugų teikimui su sunkia negalia, 462871,22 Eur – socialinės priežiūros paslaugų teikimui šeimoms, patiriančioms socialinių sunkumų, asmeninei pagalbai, asmeniniam asistentui – 40656,03 Eur, paslaugų teikimui šeimoms (individualios priežiūros darbuotojų darbo užmokesčiui) – 12926,95 Eur). 2022 m. buvo surinkta daugiau pajamų už teikiamas paslaugas – 61,249 tūkst. Eur. Taip pat buvo gautas finansavimas iš Varėnos rajono savivaldybės tęstiniam projektams: „Kelias į sveikatą“ – 2,778 tūkst. Eur, „Sveika šeima“ – 1,145 tūkst. Eur, „Senyvo amžiaus asmenims emocinės sveikatos stiprinimas“ – 2,440 tūkst. Eur. Projektui „Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone“ projektas – 6,506 Eur. Projektui „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams“, skirtas 11,343 tūkst. Eur finansavimas. 2022 m. panaudota 6,336 tūkst. Eur. Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo projektui panaudota paslaugų teikimui 31,714 tūkst. Eur. Asmeninės pagalbos paslaugoms 2022 m. teikti buvo panaudota 15,150 tūkst. Eur.

1 lentelė. Įstaigos veiklos finansavimas 2018 – 2022 m.

Finansiniai šaltiniai	2018 m. tūkst. Eur.	2019 m. tūkst. Eur.	2020 m. tūkst. Eur.	2021 m. tūkst. Eur.	2022 m. tūkst. Eur.
Savivaldybės biudžeto lėšos	374,35	496,29	618,254	649,713	877,285
Valstybės biudžeto lėšos	282,73	337,98	434,571	497,520	600,283
Biudžetinių įstaigų pajamos	28,88	40,5	50,622	55,009	61,249

Projektas „Keltas į sveikatą“	0,35	0,57	0,926	1,749	2,778
Projektas „Sveika šeima“	1,6	0,89	0,415	2,112	1,145
Projektas „Senyvo amžiaus asmenims emocinės sveikatos stiprinimas“	-	-	-	-	2,440
Projektas „Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone“	62,89	71,88	79,006	95,964	6,506
Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo projektas	-	30,43	28,848	29,324	31,714
Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams	-	-	-	2,906	6,336
Projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra Varėnos rajono savivaldybėje“	-	-	5,4	10,8	15,150
Asmeninė pagalba				4,082	40,656
Iš viso:	780,9	1 004,28	1 220,928	1 349,179	1645,524

Išsamiau finansavimo šaltiniai ir lėšos per pastaruosius penkerius metus pateikti priede (žr. 1 priedas).

IV. DOKUMENTŲ VALDYMAS

1. Veiklos ir personalo įsakymai

2022 m. buvo parengta 80 direktoriaus įsakymų personalo klausimais ir 224 direktoriaus įsakymų veiklos klausimais.

2. Gauti, siunčiami dokumentai, sutartys

2022 m. užregistruota 1356 gautų dokumentų, Globos centro klausimais – 94, išsiųsti 947 dokumentai, Globos centro – 94, sudarytos 85 sutartys su įvairias paslaugas teikiančiomis įmonėmis, bendradarbiaujančiomis organizacijomis, patalpas nuomojančiomis organizacijomis, 4 savanoriškos veiklos sutartys ir 21 sutartis dėl studentų praktinės veiklos.

3. Viešieji pirkimai

Varėnos socialinių paslaugų centre viešieji pirkimai vykdomi vadovaujantis LR Viešųjų pirkimų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais (Vyriausybės nutarimais ir ministrų įsakymais), Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymais, rekomendacijomis, bei VSPC viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėmis. Viešuosius pirkimus priklausomai nuo lėšų dydžio organizuoja ir vykdo direktoriaus įsakymais patvirtinti du subjektai: pirkimų organizatorius arba Viešųjų pirkimų komisija.

2022 metais buvo įvykdyta už 133508,57 Eur. mažos vertės pirkimų (įskaitant ir ES projektinėms veikloms skirtos lėšos). Iš jų:

- Prekės – 50039,24 Eur.
- Paslaugos – 109 039,42 Eur.
- Darbai – 0,00 Eur.

Informacija apie 2022 m. įvykdytus pirkimus (sutartys, kt. pirkimo dokumentai) viešinama CVP IS (Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje).

2022 m. gruodžio mėnesį pasirašyta sutartis su Varėnos rajono savivaldybe, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. Centro viešieji pirkimai bus vykdomi vadovaujantis Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. DV-1201 patvirtintu „Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos aprašu“.

2022-12-20 Pirkimų valdymo sistemos priemonėmis („EcoCost“) pateikta informacija apie VSPC poreikį įsigyti prekių, paslaugų ar darbų 2023-aisiais metais.

Parengta visų 2022 m. įvykdytų pirkimo sutarčių metinė ataskaita Atn-3, kuri teikiama CVP IS priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai iki 2023 m. sausio 30 d.

4. Priešgaisrinė sauga, darbų sauga

Gaisrinė ir darbų sauga vykdomos vadovaujantis LR įstatymais.

Centre yra atnaujinti ir patvirtinti dokumentai susiję su sauga darbe:

1. Gaisrinės saugos instrukcijos;
2. Darbuotojų instruktažų gaisrinės saugos klausimais tvarkos aprašas;
3. Incidentų tyrimo ir registravimo tvarkos aprašas;
4. Darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto nuostatai;
5. Darbuotojų mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo tvarkos aprašas;
6. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemonių įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;
7. Pirmosios pagalbos suteikimo ir pirmosios pagalbos rinkinių tvarka;

8. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos;
9. Darbuotojų instruktavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tvarkos aprašas;
10. Neblaivumo darbe prevencijos priemonių planas;
11. Įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos nuostatų patvirtinimas ir tarnybos funkcijų vykdymas;
12. Psichologinio smurto ir mobingo politika;
13. Lygių galimybių politika;
14. Įtampą darbe mažinančių priemonių nustatymo tvarkos aprašas.

2022 m. balandžio – gegužės mėnesiais buvo atliktas psichosocialinės rizikos vertinimas.

2022 m. gegužės 18 dieną buvo gautas psichosocialinės rizikos veiksnių vertinimo protokolas – ataskaita. Nustatyta priimtina rizika.

Nuo 2022 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos darbo kodekso 30 straipsnio pakeitimas dėl darbuotojų garbės ir orumo gynimo, smurto ir priekabiavimo draudimo. Darbo kodekso 30 straipsnio 3 dalyje numatyta „3. Darbdavys imasi visų būtinų priemonių smurto ir priekabiavimo prevencijai užtikrinti ir aktyvių veiksmų pagalbai asmenims, patyrusiems smurtą ar priekabiavimą šio straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais, suteikti: <...> organizuoja darbuotojams mokymus apie smurto ir priekabiavimo pavojus, prevencijos priemones, darbuotojų teises ir pareigas smurto ir priekabiavimo srityje.“

Darbo kodekso 30 straipsnio 4 dalyje numatyta „4. Darbdavys, kurio vidutinis darbuotojų skaičius yra daugiau kaip penkiasdešimt, šio kodekso nustatyta tvarka įvykdęs informavimo ir konsultavimo procedūras, privalo patvirtinti smurto ir priekabiavimo prevencijos politiką, įprastais darbovietėje būdais ją paskelbti ir įgyvendinti.“

Atsižvelgiant į Darbo kodekso pakeitimus, 2022 m. lapkričio-gruodžio mėnesiais visi Centro darbuotojai dalyvavo mokymuose dėl smurto pavojaus ir jo prevencijos.

Gruodžio mėnesį buvo parengta ir suderinta su Varėnos socialinių paslaugų centro Darbo taryba „Smurto ir priekabiavimo prevencijos politika“.

5. Atnaujintos tvarkos.

2022 m. Varėnos socialinių paslaugų Centre dėl atnaujintų teisės aktų, teikiamų naujų paslaugų buvo atnaujintos tvarkos, tvarkų aprašai:

1. Darbuotojų darbo apmokėjimo sistema;
2. Aprūpinimo būtiniaisiais drabužiais, avalyne ir kitais reikmenimis tvarka;
3. Pagalbos į namus paslaugos skyrimo, teikimo ir apmokėjimo Varėnos socialinių paslaugų centre tvarkos aprašas;

4. Dienos socialinės globos asmens namuose skyrimo, teikimo ir apmokėjimo už paslaugą tvarkos aprašas;
5. Supaprastinto pirkimo socialinės priežiūros paslaugų, teikiamų Varėnos rajono socialinių sunkumų patiriančioms šeimoms, atviro konkurso sąlygų aprašas;
6. Bendro darbo su šeima, taikant atvejo vadybą, tvarkos aprašas;
7. Mažos vertės socialinės priežiūros paslaugų teikimo Varėnos rajono šeimoms, patiriančioms sunkumus, pirkimo apklausos būdu, sąlygų aprašas;
8. Tarnybinių ir netarnybinių automobilių naudojimo Varėnos socialinių paslaugų centre tvarkos aprašas;
9. Varėnos socialinių paslaugų centro vaiko susitikimų su tėvais, giminaičiais ar kitais fiziniais asmenimis, su vaiku susijusiais emociniais ryšiais, organizavimo tvarkos aprašas.
10. Pakeisti ir patvirtinti 8 Centro darbuotojų pareigybių aprašymai.

V. VARĖNOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO VEIKLA

Teikiamos bendrosios socialinės paslaugos:

- Informavimo;
- Konsultavimo;
- Tarpininkavimo ir atstovavimo;
- Aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne;
- Aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis;
- Reguliaraus ir epizodinio transporto organizavimas;
- Sociokultūrinės paslaugos;
- Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas;

Teikiamos specialiosios socialinės paslaugos:

1. Socialinės priežiūros paslaugos
 - Pagalbos į namus;
 - Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos įstaigoje bei paslaugų gavėjų namuose;
 - Intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos;
 - Laikino apnakvindinimo paslaugos;
 - Psichosocialinė pagalba;
 - Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti:

- ✓ Asmenų, norinčių tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, budinčiu globotoju ar įvaikinti vaiką, rengimas, vertinimas, konsultavimas (GIMK) ir pagalbos jiems teikimas;
- ✓ Tęstinių mokymų pagal GIMK programą organizavimas ir kitų paslaugų globėjams (rūpintojams), šeimynų dalyviams, budintiems globotojams, tėviams ir kitiems asmenims teikimas;
- ✓ Pagalbos budintiems globotojams, globėjams, nesusijusiems giminystės ryšiais, globėjams giminaičiams, tėviams, koordinavimas ir teikimas;
- ✓ Laikino atokvėpio paslauga.
- ✓ Pagalbos pinigai.

2. Dienos socialinės globos

- Dienos socialinės globos paslaugos asmens namuose.

3. Nuo 2016 m. asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus išvadu rengimas.

4. Nuo 2019 m. lapkričio 1 d. teikiamos Asmeninio asistento paslaugos įgyvendint projekta „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra Varėnos rajono savivaldybėje“.

5. Nuo 2021 m. lapkričio mėn. teikiama asmeninė pagalba

Paslaugų gavėjams teikiamos kompleksinės paslaugos, todėl asmuo besikreipiantis vienos ar kitos paslaugos, gauna visas jam reikalingas bendrąsias bei specialiąsias socialines paslaugas.

6. Nuo 2021 m. teikiama socialinio darbuotojo pagalba asmenims, grįžtantiems iš pataisos įstaigų.

1. 2022 m. suteiktos bendrosios socialinės paslaugos.

1.1. Informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugos Centre yra teikiamos nuolat. Per 2022 metus apie teikiamas paslaugas buvo informuoti apie 3710 Varėnos rajono gyventojų. Informuojama Centro svetainėje adresu: <http://www.varenospc.lt>, www.varena.lt, www.facebook.lt (Varėnos socialinių paslaugų centras ir Vaikai yra vaikai) paskyroje Varėnos socialinių paslaugų centras, teikiant straipsnius į rajoninę spaudą, platinant atmintines apie teikiamas paslaugas, taip pat asmenys informuojami bei konsultuojami individualiai telefonu ar atvykus į Centrą. Taip pat buvo dalyvaujama Varėnos miesto šventėse, renginiuose, kuriuose buvo pristatomos teikiamos paslaugos. Tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugos suteiktos 475 nuolatiniais paslaugų gavėjams kreipiantis į gydymo įstaigas, į teisėtvarkos institucijas, Varėnos rajono savivaldybę ir kt. bei asmenims patekusiems į krizines situacijas, kai dėl prarastų gebėjimų arba galimybių savarankiškai savimi pasirūpinti ir nesant artimųjų, tenka tarpininkauti asmenį perkeliant iš vienos gydymo įstaigos į kitą, į socialinės globos įstaigas, bei padedant susitvarkyti būtinus dokumentus.

1.2. Teiktos aprūpinimo būtiniausias drabužiais ir avalyne paslaugos, Centras tarpininkavo aprūpinant būtiniausias drabužiais ir avalyne 300 asmenų/šeimų. Dėl aprūpinimo kreipėsi seniūnijų socialinio darbo organizatoriai, stokojantys asmenys savarankiškai, artimieji, bendruomenės nariai, Centro socialinį darbą dirbantys (socialiniai darbuotojai, lankomosios priežiūros darbuotojai). Taip pat aprūpinti asmenys ir šeimos, patekusios į krizines situacijas.

2022 metais į Socialinių paslaugų centrą pagalbos kreipėsi 96 karo pabėgėliai iš Ukrainos. Skubos tvarka, buvo organizuojama (renkama) parama drabužiais, avalyne, patalyne ir kitais daiktais iš Varėnos r. sav. gyventojų. Centre įkurta patalpa, kurioje ukrainiečiai lankosi ir pasirenka jiems reikalingų daiktų. Atsižvelgta į būtiniausius ukrainiečių poreikius ir suteikta bazinė pagalba drabužiais, avalyne bei įvairiais reikalingiausiais daiktais (kuprinės/rankinės, patalynės komplektai, antklodės, pagalvės, čiužiniai, žaislai vaikams ir kt.).

1.3. 2022 metais buvo suteiktos 338 epizodinės transporto paslaugos 175 asmenims. 2021 m. - 239 epizodinės transporto organizavimo paslaugos 110 Varėnos rajono gyventojų. 91 kartą Neįgaliųjų draugijos nariai pasinaudojo epizodinėmis transporto paslaugomis, kurios buvo apmokėtos Varėnos rajono Neįgaliųjų draugijos lėšomis (2021 m. – 134 kartus).

Transporto paslauga yra skirta asmenims/šeimoms vykti į (iš) gydymo, reabilitacijos, slaugos įstaigas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą (NDNT) ir kt. 2020 m. ir 2021 m. buvo suteikta mažiau paslaugų dėl karantino apribojimų, atšauktų gydytojų konsultacijų, neteikiamų ar sunkiau prieinamų reabilitacijos paslaugų. Taip pat dėl žmonių baimės užsikrėsti. 2022 m. transporto organizavimo paslaugų skaičius ženkliai išaugo. Tą galėjo įtakoti dažnesnis žmonių kreipimasis į gydymo įstaigas dėl paūmėjusių ligų po Covid-19 apribojimų, kai žmonės negalėjo patekti į gydymo įstaigas.

2 lentelėje pateikti duomenys apie suteiktas transporto paslaugas 2022 metais lyginant su 2018-2021 m.

2 lentelė. 2022 m. organizuotos transporto paslaugos lyginant su 2018-2021 m.

Metai	Organizuota epizodinių transporto paslaugų
2018	263
2019	351
2020	257
2021	239
2022	338

2020 m. buvo perduotas automobilis Volvo V70 Nilson, kuriuo buvo vežami Varėnos rajono gyventojai į saviizoliacijos vietas, Covid-19 tyrimams, parvežami iš įvairių Lietuvos ligoninių. Šiuo tikslu 2022 m. sausio-balandžio mėnesiais buvo nuvažiuota 7212 km.

Nuo karo pabėgusiems ukrainiečiams transporto organizavimo paslauga organizuota 10 kartų 25 žmonėms.

1.4. Didelis asmens higienos ir priežiūros paslaugų poreikis. Išaugęs suteiktų paslaugų skaičius susijęs su padidėjusiu pagalbos į namus gavėjų skaičiumi, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, laikino apnakvindinimo paslaugų gavėjų skaičiumi, sunkumų patiriančių šeimų augančių skaičiumi, nes jie ištisus metus naudojami skalbimo ir/ar dušo paslauga. **2022 m. skalbimo paslaugomis pasinaudojo 37 asmenys 572 kartus. Dušo paslaugomis – 127 kartus.**

Trečioje lentelėje matome suteiktų paslaugų skaičių nuo 2018 m. 2018 m. asmens higienos ir priežiūros paslaugomis pasinaudojo 46 asmenys, 2017 metais - 35 asmenys, 2016 m. – 24 asmenys. 2019 m. asmens higienos ir priežiūros paslaugomis 45 Varėnos rajono savivaldybės gyventojai pasinaudojo 950 kartų (buvo įgyvendintas VVG projektas, kurio metu buvo teikiamos asmens higienos paslaugos). 2020 m. šiomis paslaugomis pasinaudojo 38 Varėnos rajono gyventojai. 2020 m. buvo suteiktos 443 skalbimo paslaugos, 124 dušo paslaugos. Iš viso asmens higienos ir priežiūros paslaugos buvo suteiktos 567 kartus. 2021 m. paslaugos buvo suteiktos 20 asmenų 376 kartus. Sumažėjusį besinaudojančių asmens higienos paslaugomis skaičių įtakojo Covid-19 apribojimai, dėl kurių 5 mėnesius buvo ribojamas šių paslaugų teikimas.

Paslaugų skaičių kitimas nuo 2018 iki 2022 metų pateiktas 3 lentelėje.

3 lentelė. 2022 m. organizuotos asmens higienos ir priežiūros paslaugos lyginant su 2018-2021 m.

Metai	Organizuota asmens higienos ir priežiūros paslaugų
2018	803
2019	950+920 (VVG projektas). Iš viso 1870
2020	567
2021	376
2022	699

1.5. 2022 m. Centras toliau teikė aprūpinimo kompensacinės technikos priemonėmis paslaugą. Varėnos socialinių paslaugų centras išduoda Varėnos rajono gyventojams kompensacinės technikos priemones – vaikštynes, neįgaliojo vežimėlius, vaikščiojimo lazdeles, alkūninius ir pažastinius ramentus, vaikščiojimo rėmus, naktipuodžio kėdutes, vonios suoliukus, dušo kėdes, funkcinės lovas, pasėstus ir čiužinius praguloms išvengti. Iš penktoje lentelėje pateiktų duomenų matome, kad 2018 m. kompensacinės technikos priemonėmis buvo aprūpinti 267 asmenys 345 priemonėmis. 2019 m. – 269 asmenys 346 priemonėmis. 2020 m. buvo aprūpinti 204 asmenys 293 priemonėmis. 2021 metais – 228 asmenys 299 priemonėmis. **2022 m. aprūpinti 197 žmonės 289 priemonėmis.** Buvo išduota 17 funkcinė lova, 45 universalūs vežimėliai, 41 naktipuodžio kėdutė, 50 vaikštynių, 28 čiužiniai praguloms išvengti.

2022 m. grąžintos 154 techninės pagalbos priemonės.

4 lentelė. Asmens aprūpinimas techninėmis priemonėmis 2022 m. (ketvirčiais)

Metai Ketvirtis	Aprūpinti asmenys	sudaryta sutarčių
2022 m. I ketv.	45	45
2022 m. II ketv.	46	95
2022 m. III ketv.	69	79
2022 m. IV ketv.	37	70
	Viso : 197	Viso: 289

5 lentelė. Asmenų aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis 2022 m. lyginant su 2018-2021 m.

Metai	Aprūpinti asmenys	Išduota priemonių
2018	267	345
2019	269	346
2020	204	293
2021	228	299
2022	197	289

Iš lentelėje pateiktų duomenų matome, kad 2022 m. aprūpintų žmonių skaičius sumažėjo, tačiau išduotų priemonių skaičius išliko panašus į ankstesnių metų.

1.6. Varėnos socialinių paslaugų centre asmenims buvo teikiamos sociokultūrinės paslaugos. Šių paslaugų tikslas – organizuojant laisvalaikio užimtumą, išvengti socialinių problemų, mažinti socialinę atskirtį. Siekiant aktyvinti bendruomenę ir didinti neįgaliųjų integraciją į visuomenę, 2022 m. tęsiant pradėtą veiklą buvo ypatingai skatinamas bendravimas tarp skirtingų bendruomenės narių grupių, suburiant juos bendrai veiklai, organizuojant temines popietes ir šventinius renginius. Sociokultūrinės paslaugos buvo teiktos 27 asmenims (iš jų 6 senjorų grupės narės, mamų – 8, neįgaliųjų – 17). Grupės aprūpintos reikiamomis priemonėmis kūrybiniais užsiėmimams. Centre buvo vykdomi individualūs užsiėmimai su asmenimis, gaunančiais laikino apnavindinimo ar intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas (4 asmenys). Prie sociokultūrinių paslaugų, mezgant kojines, dalijantis patirtimi prisijungė 6 moterys.

Sociokultūrinės paslaugos buvo organizuojamos ir karo pabėgėliams iš Ukrainos. Viena iš veiklų, bendradarbiaujant su Šv. Arkangelo Mykolo parapijos vaikų dienos centru buvo gaminamos dvi didelės lėlės šventei „Tautų draugystė“. Šias lėles siuvo lietuvės kartu su ukrainietėmis. Lėlės – žmogaus dydžio, aprenktos Lietuvos ir Ukrainos tautiniais drabužiais.

Senjorų grupė 2022 m. pavasarį numezgė 200 porų kojinių, metų pabaigoje – 300 porų kojinių, kurias perdavė ukrainiečiams – kariams, vaikams, seneliams, ligoniams.

Kaip ir kiekvienais metais buvo siekiama darbams naudoti kuo daugiau antrinių žaliavų ir taip prisidėti prie akcijų, tausoti gamtą, keisti kasdieninius įpročius, įtraukti visuomenę į atsakingą vartojimą. Nemažą dalį medžiagų, siūlų ir kitų priemonių perduoda centras „Tiko Tiks“. megzti ir pasirūpinti labiausiai stokojančiais Varėnos rajono savivaldybės gyventojais.

Sociokultūrinės paslaugos buvo teikiamos 17 neįgaliųjų. Jiems buvo organizuojamos dienos užimtumo veiklos, lankomasi parodose, buvo dalyvaujamas mugėse, važiuojama į ekskursijas, einama į kino teatrą, vedami relaksacijos, meditacijos ir hipoterapijos užsiėmimai. Didžioji dalis veiklų buvo organizuojamos įgyvendinant projektus Europos socialinio fondo lėšomis „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams“, Varėnos rajono savivaldybės finansuojamų projektų „Sveika šeima“, „Kelias į sveikatą“ lėšomis. Išsamesnė informacija pateikta VI skyriuje „Projektai“.

1.7. Pagalbos organizavimas ir teikimas asmenims, paleidžiamiems iš pataisos įstaigų.

Nuo 2021 m. Varėnos socialinių paslaugų centras teikia pagalbą asmenims, paleistiems (paleidžiamiems) iš pataisos įstaigų. *2022 m. buvo gauta informacija apie 23 asmenis*

paleidžiamus iš pataisos įstaigų. Suteiktos paslaugos: bendradarbiavimas dėl nuteistojo socialinių ryšių atkūrimo ir palaikymo sąlygų sudarymo; apsilankymai iš pataisos namų paleidžiamų asmenų nurodytuose būstuose, bendravimas su tuose būstuose gyvenančiais asmenimis ir reikalingos dokumentacijos supildymas (būsto savininko ar nuomotojo sutikimas, buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo akto supildymas); bendravimas su nuteistojo gyvenamosios vietos seniūnijos socialiniais darbuotojais dėl socialinės ir/ar vienkartinės pašalpos skyrimo dokumentų tvarkymo; bendravimas su savivaldybės darbuotojais dėl vienkartinės pašalpos išmokėjimo; bendravimas su Varėnos pirminės priežiūros sveikatos centru dėl priklausomybės ligų gydymo galimybių, skiriant psichologo konsultacijas; bendravimas su priklausomybės ligų konsultantu dėl galimybių gydyti asmenį nuo priklausomybės; bendravimas su Probacijos tarnyba; nuteistųjų giminaičių psichologinis palaikymas, skatinantis palaikyti pozityvų ryšį su grįžtančiu nuteistuoju; bendravimas su priklausomybės ligas gydančia bendruomene dėl vienkartinės pašalpos skyrimo nuteistajai, kuri reabilituojasi ne Varėnos r. sav. Pataisos namų socialinių darbuotojų pagalba visi nuteistieji informuoti apie Varėnos rajone teikiamą pagalbą išėjus iš pataisos įstaigos.

Kiekvienam paleidžiamam iš pataisos įstaigos asmeniui yra sudaromas individualus pagalbos planas.

2. 2022 m. suteiktos specialiosios socialinės paslaugos.

2.1. Pagalbos į namus paslaugos. Asmens namuose teikiamos paslaugos, padedančios asmeniui (šeimai) tvarkytis buityje, rūpintis asmeniniu gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Pagalbos į namus paslaugas teikia individualios priežiūros darbuotojai.

Teikiamų paslaugų paketas priklauso nuo asmens socialinių poreikių, neįgalumo lygmens. Gali būti teikiamas bendravimas, maisto produktų nupirkimas, pristatymas ir pagalba ruošiant maistą, pagalba buityje ir namų ruošoje (skalbiant, tvarkant namus, apsiperkant ir kt.), palydėjimas į įvairias įstaigas, kasdienių asmens higienos įgūdžių palaikymas, laisvalaikio ar užimtumo paslaugų organizavimas, kitos pagalbos organizavimas ligos paūmėjimo ar krizių atvejais, kitos paslaugos, reikalingos siekiant asmeniui sudaryti galimybes gyventi savo namuose.

Pagalbos į namus paslaugos asmeniui teikiamos iki 2 valandų per dieną ir iki 10 valandų per savaitę.

Pagalbos į namus paslaugos teikiamos nuo 2009 metų. Daugiausiai paslaugų gavėjų buvo 2019 metais – 162 paslaugų gavėjai. Covid-19 pandemijos metu paslaugų gavėjų sumažėjo. Paslaugų atsisakymo priežastys buvo įvairios – baimė užsikrėsti, išvykimas gyventi pas vaikus ar kitus artimuosius, patekimas į slaugos ar globos įstaigas ir kt.

2022 m. pagalba į namus paslaugas gavo 140 asmenų. Išsamesnė informacija apie paslaugų gavėjų skaičiaus kitimą nuo 2012 iki 2022 metų pateikta 6 lentelėje.

Kai kuriems pagalba į namus paslaugų gavėjams, buvo nustatytas poreikis teikti intensyvesnę pagalbą, todėl buvo vertinti poreikiai ir gavus sprendimą, teikiamos dienos socialinės globos paslaugos.

6 lentelė. Asmenys gavę pagalbą į namus paslaugas 2022 m., lyginant su 2012-2021 m.

Metai	Pagalbos į namus paslaugų gavėjai
2012	68
2013	88
2014	81
2015	91
2016	110
2017	124
2018	139
2019	162
2020	153
2021	125
2022	140

7 lentelė. Pagalba į namus gavėjų skaičius pagal seniūnijas 2022 m.

Eil. Nr.	Seniūnija	Pagalba į namus
1.	Varėnos	60
2.	Matuizų	13
3.	Marcinkonių	22
4.	Vydenių	5
5.	Kaniavos	8
6.	Merkinės	21
7.	Valkininkų	11
	Iš viso:	140

Iš lentelėje pateiktų duomenų matome, kad daugiausiai paslaugų gavėjų yra Varėnos, Marcinkonių ir Merkinės seniūnijose.

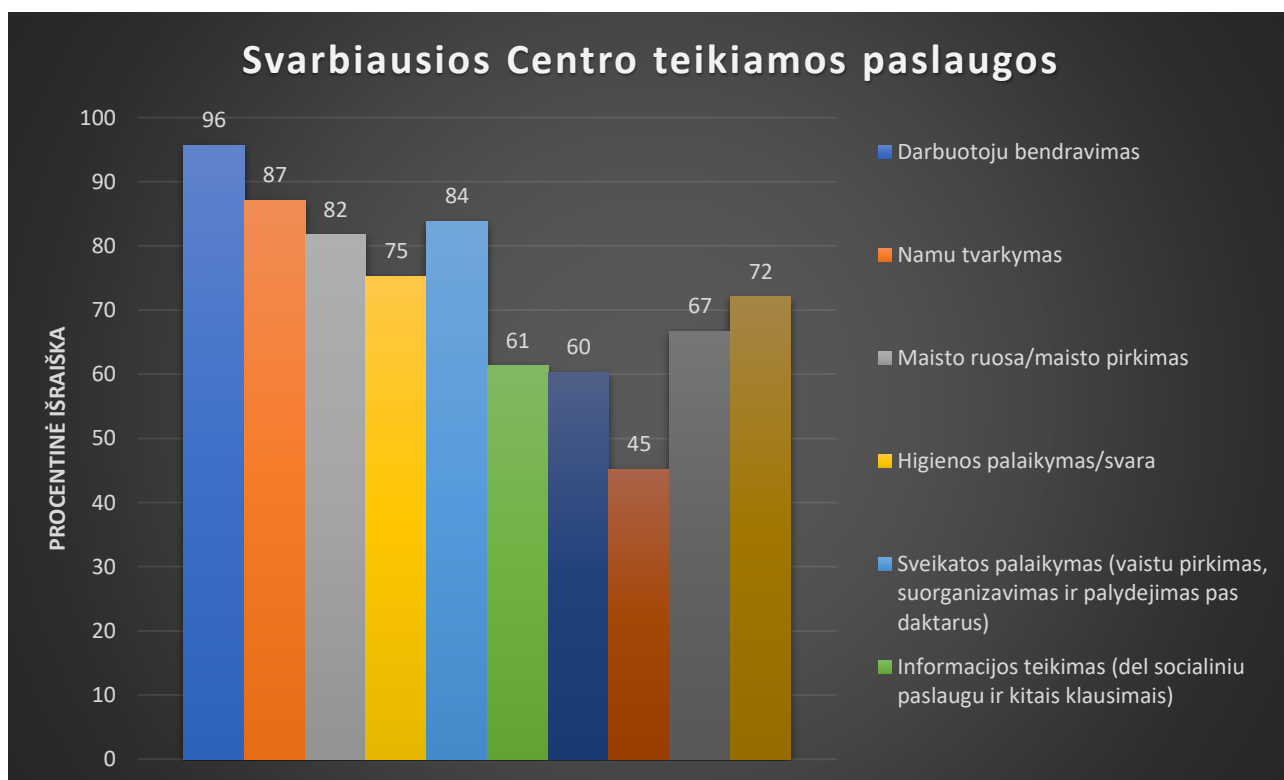
Per 2022 metus buvo nutrauktos pagalbos į namus paslaugos dėl toliau nurodytų priežasčių:

1. mirė – 15 asmenų;
2. išvyko į globos namus – 6 asmenys;
3. pasikeitė poreikis, paslauga nereikalinga – 2 asmenys;
4. pradėta teikti dienos socialinė globa – 4 asmenys;
5. išvyko pas vaikus, giminaičius – 3 asmenys.

Siekiant tobulinti teikiamų pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugų kokybę 2020 metais buvo parengta paraiška dėl EQUASS (kokybės diegimo sistemos) šioms paslaugoms. 2020 m. lapkričio 16 d. buvo išduotas EQUASS Assurance sertifikatas, kuris patvirtina, kad Varėnos socialinių paslaugų centre teikiamos kokybiškos pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugos. Kiekvienais metais yra atliekama paslaugų gavėjų, jų artimųjų anketinė apklausa, siekiant, išsiaiškinti, kokią įtaką jų gyvenimo kokybei turi teikiamos paslaugos ir laiku įvertinti galimus trūkumus.

2022 m. buvo atlikta anketinė paslaugų gavėjų namuose apklausa.

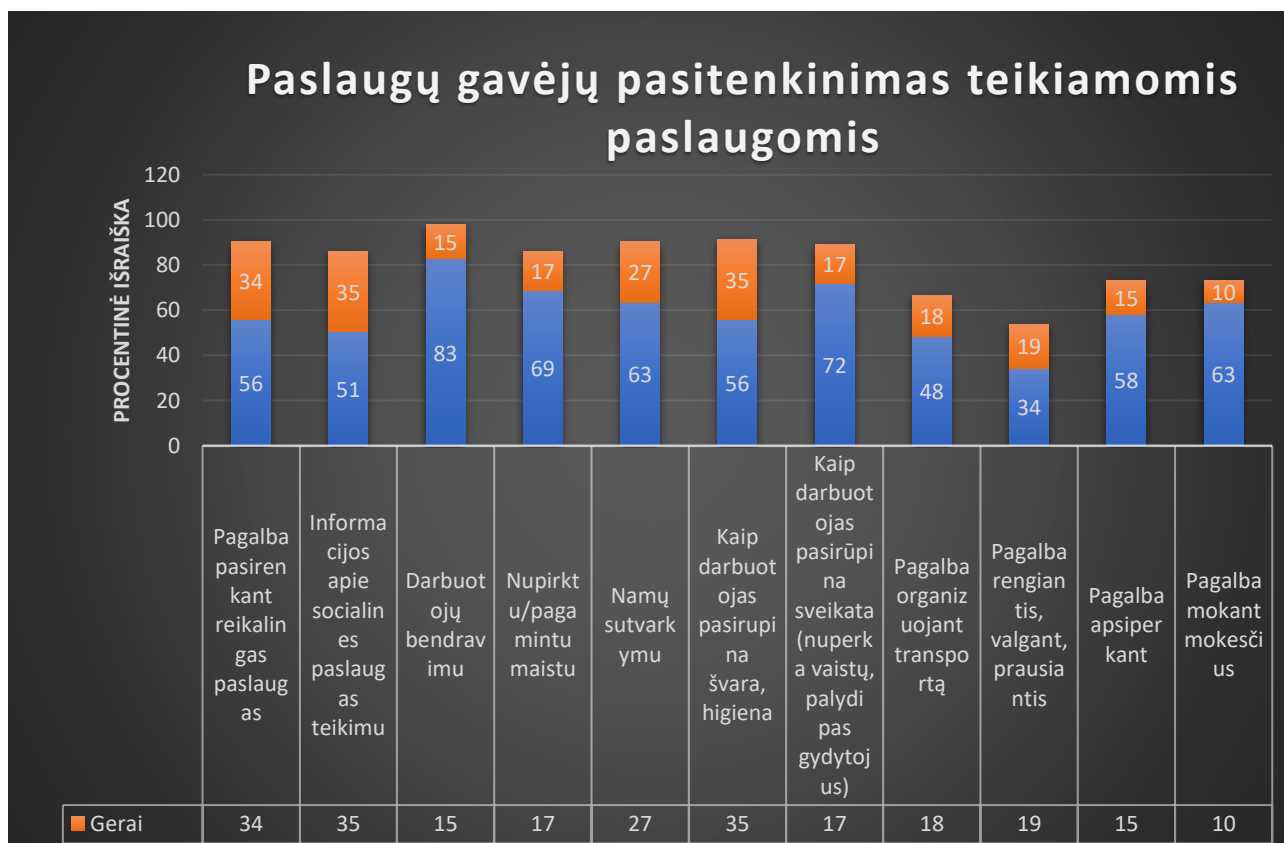
Paslaugų gavėjų klausėme kokios teikiamos socialinės paslaugos jiems yra svarbiausios.



1 paveikslas. Apklausoje nurodytos svarbiausios Centro teikiamos paslaugos 2022 m

1. Darbuotojų bendravimas yra svarbus 96 proc. paslaugų gavėjų;
2. Namų tvarkymas – 87proc.;
3. Maisto ruoš/maisto pirkimas – 82 proc.;
4. Higienos palaikymas/švara – 75 proc.;
5. Sveikatos palaikymas (vaistų pirkimas, suorganizavimas ir palydėjimas pas gydytojus) – 84 proc.;
6. Informacijos teikimas (dėl socialinių paslaugų ir kitais klausimais) – 61 proc.;
7. Transporto organizavimas – 60 proc.;
8. Pagalba rengiantis, maitinantis, prausiantis – 45 proc.;
9. Pagalba apsiperkant – 67 proc.;
10. Pagalba mokant mokesčius – 72 proc.

Rezultatai parodė, kad teikiamos paslaugos yra svarbios. Paslaugų svarba labai priklauso nuo paslaugų gavėjų sveikatos būklės bei savarankiškumo. Tačiau bendravimas yra viena svarbiausių paslaugų.



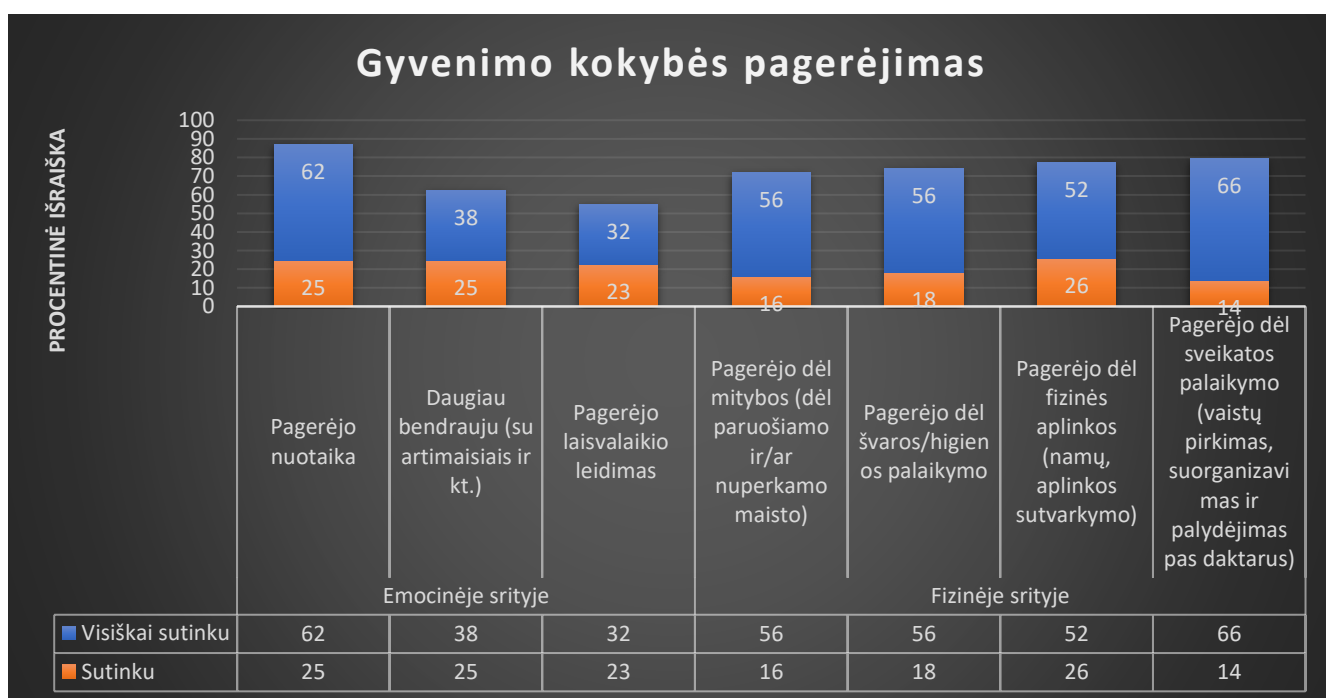
2 paveikslas. Pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugų gavėjų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis 2022m.

Paslaugų gavėjų buvo klausiama, ar jie patenkinti teikiamomis paslaugomis. Galimi pasirinkimo variantai labai gerai, gerai, nei gerai, nei blogai, blogai ir labai blogai. Blogai ir labai blogai variantų nepasirinko nei vienas.

1. Pagalba pasirenkant reikalingas paslaugas gerai ir labai gerai vertina 90% apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų.
2. Informacijos apie socialines paslaugas teikimu – 86 proc.
3. Darbuotojų bendravimu – 98 proc.
4. Nupirktu/pagamintu maistu – 86 proc.
5. Namų sutvarkymu – 90 proc.
6. Kaip darbuotojas pasirūpina Jūsų švara, higiena – 91 proc.
7. Kaip darbuotojas pasirūpina sveikata (nuperka vaistų, palydi pas gydytojus) – 89 proc.
8. Pagalba organizuojant transportą – 67 proc.
9. Pagalba rengiantis, valgant, prausiantis - 54 proc.
10. Pagalba apsiperkant – 73 proc.
11. Pagalba mokant mokesčius – 73 proc.

Blogai ir labai blogai variantų nepasirinko nei vienas.

Siekėme sužinoti ar pagerėjo paslaugų gavėjų gyvenimo kokybė dėl teikiamų paslaugų, emocinėje ir fizinėje srityse.



3 paveikslas. Gyvenimo kokybės pagerėjimo vertinimas 2022 m.

Į emocinę Gyvenimo kokybės sritį išskyrėme: nuotaiką, bendravimą, laisvalaikio leidimą. Į fizinę sritį - mitybą/maistą, švarą bei higieną, fizinę aplinką t. y. namų, aplinkos sutvarkymą ir sveikatos palaikymą: vaistų pirkimą, suorganizavimą ir palydėjimą pas daktarus. Paslaugų gavėjų buvo klausiama, ar gaunant paslaugas namuose, gyvenimo kokybė per 2022 m. pagerėjo. Pateiktoje diagramoje gyvenimo kokybė yra išdėstyta horizontalioje ašyje. Į rezultatų vertinimą neįtraukti tie paslaugų gavėjai, kurie nevertino ir nepažymėjo gyvenimo kokybės pagerėjimo tam tikroje srityje, kadangi jiems ta paslauga neteikiama.

Iš 100 procentų anketinėje apklausoje dalyvavusių paslaugų gavėjų, visiems einamaisiais metais gyvenimo kokybė pagerėjo ir fizinėje, ir emocinėje srityse.

87 proc. paslaugų gavėjų pažymėjo, kad jų gyvenimo kokybė pagerėjo emocinėje srityje dėl nuotaikos pagerėjimo. Asmenys dėl jiems teikiamų paslaugų, jaučiasi geriau.

62 proc. paslaugų gavėjų pažymėjo, kad daugiau bendrauja su savo artimaisiais ar/ir jam priskirtu lankomosios priežiūros darbuotoju.

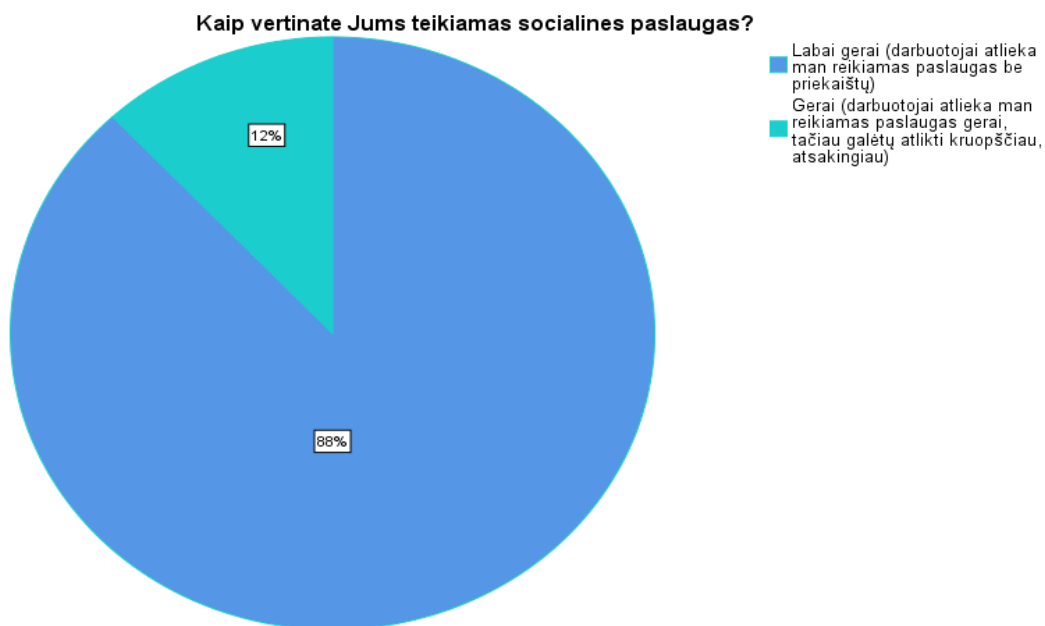
55 proc. gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, pagerėjo jų laisvalaikio leidimas, kadangi darbuotojai tuo pasirūpina, praplečia laisvalaikio pasirinkimo galimybes, pvz. knygų, žurnalų parūpinimas, asmeniniai užsiėmimai ir kt. Šie vertinimai yra mažesni, kadangi toliau nuo Varėnos miesto nutolusiose gyvenvietėse, sudėtingiau pasirūpinti laisvalaikio galimybėmis.

72 proc. gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl mitybos, kadangi darbuotojai pasirūpina maisto produktų pirkimu bei maisto ruoša.

74 proc. gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl švaros bei asmens higienos ir priežiūros.

77 proc. gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl fizinės aplinkos. Tai yra namų, aplinkos sutvarkymo. Kaimo vietose ypač svarbus malkų atnešimas, pečiaus pakūrenimas, vandens atnešimas.

80 proc. gyvenimo kokybės pagerėjimą vertinusių paslaugų gavėjų, gyvenimo kokybė pagerėjo dėl sveikatos palaikymo, kadangi darbuotojai nuperka vaistus, suorganizuoja vizitus pas gydytojus, palydi į gydymo įstaigas.



4 paveikslas. Teikiamų socialinių paslaugų vertinimas 2022 m.

Paslaugų gavėjai jiems teikiamas paslaugas vertina labai gerai 88 proc. ir gerai 12 proc.

2022 metų lapkričio mėnesį buvo patvirtinta pažangos ataskaita.

Siekiant mažinti pagalbos į namus gavėjų socialinę atskirtį, vienišumo jausmą, 2022 metais parengtas ir įgyvendintas Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių projektas „Senyvo amžiaus asmenų emocinės sveikatos stiprinimas“.

Įvertinus pagalbą į namus ir dienos socialinės globos gavėjų labai ribotą bendravimą su išore, buvo vykdomi individualūs užsiėmimai žmogaus namuose, kuriuos asmens namuose vykdė socialiniai darbuotojai. Įsigytos priemonės reikalingos dailės terapijos veikloms. Taip pat vyko grupiniai ir individualūs užsiėmimai įstaigoje, kuriuos vedė socialinių mokslų daktaras, psichologas Arvydas Liepuonius. Buvo dalijamasi savo patirtimi, išgyvenimais, emociškai savijauta. Psichologas siekė atskleisti dalyvių gebėjimus atpažinti kylančias emocijas, jausmus, tinkamai juos įvardyti bei mokytis valdyti savo mintis, nuotaikas, siekiant geresnės savijautos.

Gruodžio mėnesį vyko baigiamasis Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių projekto „Senyvo amžiaus asmenų emocinės sveikatos stiprinimas“ renginys. Buvo giedamos advento giesmės, dalinamasi prisiminimais, advento laikotarpio tradicijomis, Kūčių stalo valgių receptais bei žaidimais.

2.2. Nuo 2021 m. lapkričio mėnesio buvo pradėta teikti **asmeninė pagalba** Varėnos rajono savivaldybės gyventojams. Asmeninio asistento pagalba žmonėms su negalia padeda užtikrinti didesnes galimybes dirbti ir savarankiškai gyventi bendruomenėje. Šią paslaugą gali gauti visi neįgalieji, kuriems nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ir mažesnis darbingumo lygis, arba specialiųjų poreikių lygis, neatsižvelgiant į amžių, negalios sunkumą ar jos pobūdį. Asmeninės pagalbos poreikio nustatymo ir asmeninės pagalbos teikimo tikslas – atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, suteikti jam individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje (palydint ir komunikuojant), kuri padėtų jam gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse.

2022 metais asmeninės pagalbos paslaugas gavo 13 asmenų. 12 asmenų gyvena Varėnos seniūnijoje, 1 – Kaniavos.

2.3. Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir atkūrimo paslaugos

Nuo 2017 m. rugpjūčio mėn. buvo pradėtos teikti **socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos** šeimoms, patiriančioms socialinių sunkumų. Šias paslaugas teikia atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis. Nuo 2022 metų papildomai paslaugas teikia individualios priežiūros darbuotojai šeimoms, kuriose auga vaikai iki 12 mėn., ir neįgalūs vaikai iki 36 mėnesių.

Teikiant socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas siekiama stiprinti šeimą, ugdyti, formuoti ir palaikyti jos socialinius bei darbinius įgūdžius, užtikrinti tinkamą vaikų priežiūrą, teigiamą mikroklimatą šeimoje, konfliktų sprendimą, tinkamą disponavimą turimomis pajamomis, kad būtų patenkinti būtiniausi šeimos poreikiai ir vaikai augtų saugesnėje aplinkoje.

8 lentelė. Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo asmens namuose gavėjų skaičius 2017-2022 m.

Metai	Šeimų skaičius
2017	167
2018 m. pradžia	178
2018 m. pabaiga	155
2019	159
2020	172
2021	221
2022	201

Iš lentelėje pateiktų duomenų, pastaraisiais metais pastebimas šių paslaugų gavėjų skaičiaus augimas. 2017 m. paslaugas gavo 167 šeimos, 2018 m. pradžioje 178, 2019 m. socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo palaikymo paslaugas gavo 159 šeimos, 2020 m.– 172 šeimos, 2021 m. – 221, 2022 m. – 201 šeimai. Šeimose auga 321 vaikas. Suaugusių asmenų – 286.

118 sunkumų patiriančių šeimų gyvena kaimiškose vietovėse, 83 – Varėnos mieste.

Per 2022 metus atsirado 42 nauji šeimų atvejai.

Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas teikė atvejo vadybininkai, socialiniai darbuotojai ir individualios priežiūros darbuotojai. Individualios priežiūros darbuotojai paslaugas teikė 6 šeimoms, auginančioms vaikus iki 12 mėn.

9 lentelė. Šeimų, kurioms nutraukta atvejo vadyba ir socialinių paslaugų teikimas 2022 m. skaičius ir priežastys:

Paslaugų nutraukimo priežastis	Šeimų skaičius
Savarankiškai gali rūpintis vaiku	17
Išvyko gyventi į kitą savivaldybę	8
Neliko nepilnamečių vaikų	10
Neterminuotai apribota tėvų valdžia	1
Paslaugų gavėjas mirė	1
Viso: 37 šeimoms nutrauktos paslaugos	

Per metus buvo suorganizuoti 223 atvejo vadybos posėdžiai.

Visos atvejo vadybininkės ir socialinės darbuotojos dalyvavo supervizijose ir intervizijose. Socialinės darbuotojos darbu su šeimomis ir atvejo vadybininkės nepertraukiamai savanoriavo Varėnos rajone veikiančiose nevyriausybinėse organizacijose: VDC „Versmė“, „Maisto banke“, VDC „Šypsenėlė“, VDC „Svajonė“.

Vyko sklandus bendradarbiavimas su įvairiomis organizacijomis:

- Bendradarbiaujant su „Vilniaus Tarptautiniu Rotary klubu“ sudalyvauta socialiniame projekte „Mano pirmoji kuprinė“ kurio tikslas – padovanoti būtiną mokyklinį inventorių būsimiems pirmokams. Šio projekto dėka 21 Varėnos rajono pirmokas buvo pradžiugintas pirmąją kuprinę su visais mokymuisi būtiniais reikmenimis.
- Bendradarbiaujant su Alytaus VPK Varėnos PK bendruomenės pareigūnėmis ir Alytaus miesto Moterų krizių centru surengti du prevenciniai susitikimai Merkinės ir Valkininkų seniūnijose „Kodėl bendruomenei turi rūpėti smurtas artimoje aplinkoje“.
- Socialinių darbuotojų darbu su šeimomis ir Varėnos priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos specialistų bendradarbiavimo dėka buvo vykdomas projektas „Būk budrus, saugok namus, padėk artimui“, kurio metu buvo atliekami prevenciniai gyvenamųjų būstų patikrinimai, stebint kaip laikomasi priešgaisrinės saugos reikalavimų.

- Bendradarbiaujant atvejo vadybininkei ir VšĮ AgapeBonum vyko akcija „GERIEMS darbams...Kalėdinės šilumos“. Akcijos metu buvo lankomos Varėnos rajono sunkumus patiriančios šeimos, su jomis kalbamasi apie galimybes keisti turimus įpročius, siekti teigiamų pokyčių, vaikams įteiktos kalėdinės dovanos.
- Bendradarbiavimo su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Alytaus skyriaus specialistais dėka buvo suorganizuoti du informaciniai-prevenciniai susitikimai su Varėnos rajono sunkumus patiriančiomis šeimomis, joms pristatytos „Žemo slenksčio kabineto“ paslaugos.
- Su nuolatiniu socialiniu partneriu – Varėnos vaikų dienos centru „Versmė” – buvo suorganizuotas prevencinis renginys vaikams „Vasaros ritmu“. Renginio metu vaikai supažindinti ir informuoti apie saugų elgesį gamtoje ir prie vandens telkinių vasaros atostogų metu.
- Socialinės darbuotojos darbu su šeimomis prisidėjo prie vykdytos šunų, kačių ir šėškų ženklinimo ir registravimo Gyvūnų augintinių registre programos – tarpininkavo ženklinant socialiai remtinų žmonių augintinius.
- Bendradarbiavimo su labdaros ir paramos fondu „Vilties liepsna“ dėka viena Varoje gyvenanti šeima sulaukė piniginės paramos, kurią leidžia neįgalaus vaiko sveikatinimui.
- „Dilemos teatras“ ir atvejo vadybininkė surengė seminarą „Taikomojo teatro metodai ir galimybės“. Dalyviai turėjo progą susipažinti su problemų sprendimo metodu, kuomet konfliktinės situacijos atkuriamos vaidinant.

Per 2022 metus Varėnos socialinių paslaugų centro Pagalbos šeimai centro specialistės suorganizavo ne vieną prevencinį renginį ar akciją bendruomenėje:

- Renginys Tarptautinei vaikų gynimo dienai paminėti Varėnoje;
- Akcija Pasaulinei Donorystės dienai paminėti Marcinkonių, Kaniavos ir Matuizų seniūnijose;
- Prevencinis renginys „Alkoholio žala sveikatai, žala sau ir aplinkiniams“.

Socialinių sunkumų patiriančių šeimų apklausa dėl teikiamų paslaugų kokybės vertinimo.

2022 metais buvo atlikta paslaugas gaunančių šeimų apklausa, siekiant išsiaiškinti, kaip jie vertina ryšį su atvejo vadybininku, socialiniu darbuotoju, paslaugų kokybę ir poreikį naujoms paslaugoms.

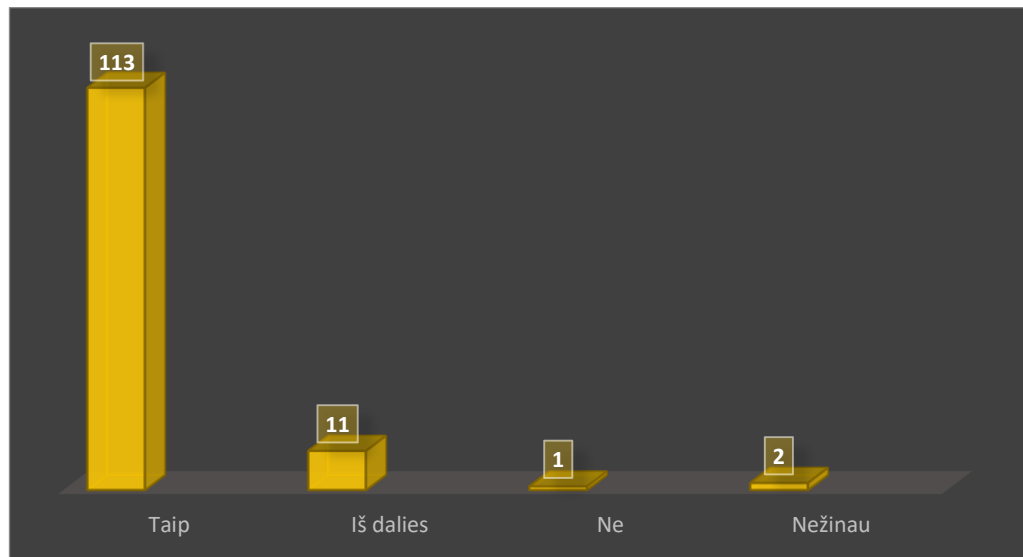
Apklausoje dalyvavo 104 moterys ir 25 vyrai, iš viso – 129 respondentai.

Atliktoje apklausoje dalyvavo 69 kaimiškose vietovėse gyvenantys asmenys ir 57 – mieste (3 paslaugų gavėjai atsakymo nepateikė).

Didesnė dalis (74 respondentai) atsakiusiųjų gyvena nepilnoje šeimoje, t. y. gyvena vaikai su vienu iš tėvų.

Apklausoje dalyvavusių šeimų buvo klausiama, ar pasitiki paslaugas teikiančiu socialiniu darbuotoju. 113 (87,59 proc.) atsakiusiųjų teigė, kad pasitiki, 11 (8,53 proc.) – iš dalies, 1 – nežino, 2 – nežino.

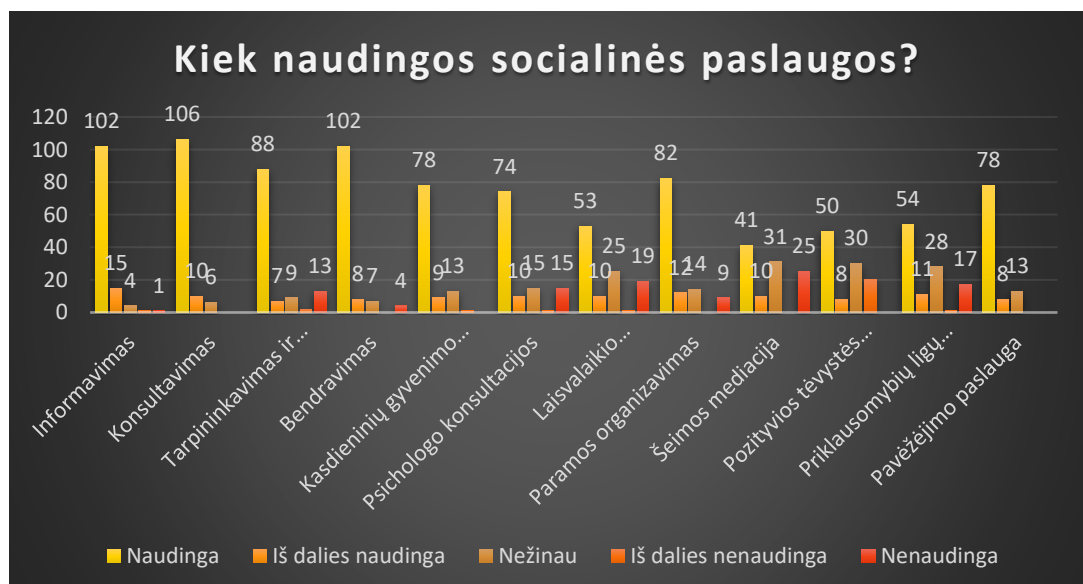
Taigi galima teigti, kad didžioji dalis šeimų jaučia pasitikėjimą su šeima dirbančiu darbuotoju. Pasitikėjimas socialiniame darbe yra labai svarbus, siekiant šeimos situacijos pagerėjimo.



5 paveikslas. Ar pasitikite Jums socialines paslaugas teikiančiu socialiniu darbuotoju?

116 (89,9 proc.) paslaugų gavėjų gaunamą atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo pagalbą vertina kaip efektyviai prisidedančią prie problemų sprendimo. 4 asmenys teigė, kad pagalba neefektyvi.

Taip pat buvo vertinamos, kiek naudingos gaunamos socialinės paslaugos.



6 paveikslas. Kokios yra naudingiausios paslaugos socialinių sunkumų patiriančioms šeimoms?

Paslaugų gavėjų nuomone, naudingiausios gaunamos paslaugos yra konsultavimo (106 gavėjai), informavimo (102 gavėjai), bendravimo (102 gavėjai), tarpininkavimo ir atstovavimo (88 gavėjai), paramos organizavimo (82 gavėjai).

Kaip nenaudingas ar iš dalies nenaudingas paslaugas įvardija šeimos mediacijos paslaugas (25 gavėjai), psichologo konsultacijas (20 gavėjų), pozityvios tėvystės kursus (20 gavėjų).

Uždavus klausimą, kaip pasikeitė situacija (buitis, darbo sąlygos, santykiai su artimaisiais, socialinė padėtis ir kt.) Jūsų šeimoje, pradėjus gauti paslaugas, 46 (35,66 proc.) paslaugų gavėjai atsakė, kad situacija labai pagerėjo, 59 (45,74 proc.) atsakiusieji teigė, kad pagerėjo, 16 (12,4 proc.) – situacija nepakito. Nebuvo nė vieno atsakiusio, kad situacija pablogėjo.



7 paveikslas. Kaip pasikeitė situacija Jūsų šeimoje, pradėjus gauti paslaugas?

Centro socialinės darbuotojos darbui su šeimomis kaip ir kasmet dalyvavo „Vaikų svajonių“ akcijoje. Per 2022 metus buvo išpildytos 133 vaikų svajonės.

2.4. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugos.

Visiems gaunantiems intensyvios krizių įveikimo pagalbos ar laikino apgyvendinimo paslaugas Krizių centre, pagal poreikį buvo teikiamos kompleksinės paslaugos siekiant kuo greičiau

išspręsti krizines situacijas. Buvo suteikta psichologinė pagalba, tarpininkauta dėl medicininės, teisinės pagalbos suteikimo. Taip pat suteiktos visos bendrosios socialinės paslaugos (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, transporto organizavimo, asmens higienos ir priežiūros, aprūpinimo būtiniaisiais drabužiais, ir avalyne, sociokultūrinės ir kt.), pagalba ieškant būsto nuomos, darbo ir kt.

Sprendžiant probleminę situaciją, svarbus paties kliento įtraukimas bei nuolatinis bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis: seniūnijomis, savivaldybe, teisėtvarkos, medicinos ir kitomis. Taip pat bendravimas ir bendradarbiavimas su asmens giminaičiais, draugais, kaimynais. Teikiant šią paslaugą dirba socialiniai darbuotojai, į naktinius budėjimus įtraukiami lankomosios priežiūros darbuotojai, papildomai šiam darbui atlikti įdarbinami socialinių darbuotojų padėjėjai.

10 lentelė. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugų gavėjų skaičius 2018-2022 m.

Metai	Intensyvios krizių įveikimo pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugos
	Asmenys gavę paslaugas
2018	8
2019	7
2020	9
2021	16
2022	15

Iš pateiktų duomenų matome, kad daugiausiai paslaugų gavėjų buvo 2021 m. 2022 m. laikino apnakvindinimo arba intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas gavo 15 asmenų (3 darbingo amžiaus vyrai, neturintys gyvenamosios vietos; 1 šeima su dviem mažamečiais vaikais, 1 šeima su mažamečiu vaiku, motina su dviem vaikais ir motina su mažamečiu vaiku,

Apgyvendinimo ir paslaugų teikimo trukmė svyravo nuo 14 dienų iki 12 mėnesių.

2.5. Dienos socialinės globos paslaugos namuose. Ši paslauga yra visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu.

Paslaugos teikiamos asmenų namuose. Jas teikia socialinis darbuotojas, individualios priežiūros darbuotojas. Dėl medicininių paslaugų yra aktyviai bendradarbiaujama su Varėnos

pirminės sveikatos priežiūros centru. Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis dėl ambulatorinių sveikatos paslaugų teikimo. Į paslaugų gavėjų namus vyksta mobili komanda, kuri teikia slaugos paslaugas namuose.

Nuo 2023 m. gegužės mėnesio numatoma pradėti teikti integralios pagalbos paslaugas asmenų namuose. Tai sudarys galimybes dar labiau patenkinti priežiūros ir pagalbos bei slaugos poreikį neįgaliems ir (ar) senyvo amžiaus asmenims.

2022 metais dienos socialinės globos paslaugos asmens namuose buvo teikiamos 27 asmenims, kuriems nustatytas nuolatinis specialusis slaugos poreikis. Šią paslaugą teikia socialinis darbuotojas, lankomosios priežiūros darbuotojas, dirbantis su paslaugos gavėju ir slaugytojo padėjėjas.

11 lentelė. Dienos socialinės globos gavėjų pasiskirstymas pagal seniūnijas, 2022 m.

Eil. Nr.	Seniūnija	Dienos socialinė globa
1.	Varėnos	14
2.	Matuizų	3
3.	Marcinkonių	3
4.	Vydenių	0
5.	Kaniavos	1
6.	Merkinės	5
7.	Valkininkų	1
	Iš viso:	27

Daugiausiai dienos socialinės globos gavėjų yra Varėnos seniūnijoje.

Dažniausiai šios paslaugos asmeniui teikiamos 20 valandų per savaitę, 4 valandas per dieną.

Teikiant socialines paslaugas, taikomi atvejo vadybos, individualaus, grupinio darbo ir kiti socialinio darbo metodai. Teikiant pagalbos į namus, dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas Centre vyksta komandinis darbas – nuolatinis bendradarbiavimas tarp tiesiogiai su klientu dirbančių specialistų ir kitų darbuotojų (direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo socialiniams reikalams, socialinio darbuotojo, individualios priežiūros darbuotojo, socialinio darbuotojo padėjėjo, dirbančio su asmeniu) bei kitų institucijų

specialistų ir vietos bendruomenės. Teikiamų paslaugų pagrindinis tikslas – įgalinti klientą, kad jis kuo ilgiau išliktų savarankiškas ir galėtų gyventi namuose.

2.6. Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus išvadų rengimas. Nuo 2016 m. sausio 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centrui buvo priskirta funkcija – parengti išvadas dėl asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus. Prašymas parengti išvadą teikiamas tada, kai fiziniam asmeniui, kuris dėl sveikatos būklės negali savarankiškai įgyvendinti savo teisių ar vykdyti pareigų, dėl psichinės ligos arba silpnaprotystės negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar jų valdyti tam tikroje srityje, reikalinga globa. Asmuo teismo tvarka gali būti pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksnium tam tikroje srityje, nustatyta globa ir paskirtas globėjas tam tikroje srityje. Aplankius asmenį ir įvertinus jo gebėjimus turtinių bei asmeninių neturtinių santykių srityse yra parengiamos išvados apie asmens socialinius gebėjimus tam tikrose srityse.

Išvados rengiamos ir pakartotinai, kad įvertinti neveiksniu pripažinto asmens būklės pasikeitimus per metus. Pakartotinės išvados teikiamos Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisijai, kuri savo posėdžių metu peržiūri asmens būklės ar gebėjimų pakitimus ir nusprendžia ar reikia pakartotinai kreiptis į teismą, kad būtų peržiūrėtos apribotos sritys, kuriose žmogus gali veikti savarankiškai.

Per 2016 metus Varėnos socialinių paslaugų centro direktorės pavaduotoja socialiniams reikalams įvertino 10 asmenų gebėjimus pasirūpinti savimi ir priimti kasdieninius sprendimus, 2017 m. – 11 asmenų, 2018 m. buvo parengta 14 išvadų, 2019 m. – 31 išvada, 2020 m. – 41 išvada, 2021 – 47 išvados. **2022 metais buvo parengtos 49 išvados** - 21 išvada pagal prašymus naujai įvertinti asmens gebėjimus, 28 išvados parengtos Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisijai dėl neveiksnumo peržiūrėjimo.

Matoma, kad kiekvienais metais rengiamų išvadų skaičius didėja.

2.7. Psichosocialinė pagalba. Individualus ir grupinis psichologo konsultavimas. Nuo 2016 m. Varėnos socialinių paslaugų centre pradėjo dirbti psichologas. Ši pareigybė skirta teikti tiek individualias, tiek grupines konsultacijas. Konsultacijų dažnumas vienam klientui – 1 kartą per savaitę valandos trukmės konsultacija iki 8 – 12 konsultacijų vienam klientui, pirminės 3 – 4 konsultacijos situacijos įvertinimui. Konsultacijos teikiamos iki problemos išsprendimo, palaikomoji psichologinė pagalba, trumpalaikė psichologinė pagalba pagal poreikį ir problemos pobūdį, krizinių situacijų atveju konsultacijos teikiamos po du kartus per savaitę.

2022 m. Grupinės konsultacijos, relaksacijos, užsiėmimai su sensorine įranga buvo vedami dienos užimtumo grupę lankantiems jaunuoliams, užsiėmimų trukmė – po 2 val. 2 kartus

per savaitę. Sausio mėnesį grupiniai užsiėmimai nevyko dėl COVID-19 ligos, kadangi buvo dirbama nuotoliniu būdu. Rugsėjo – spalio mėnesiais veiklos vyko po 4 val. 4 kartus per savaitę.

Pravesta 76 grupinės veiklos iš jų 3 vaikų darželio „Žilvitis“ grupėms, 1 Varėnos vaikų dienos centro „Svajonė“ paauglių grupei.

Konsultacijos:

Per 2022 m. nuolat lankėsi pas psichologę vidutiniškai iki 30 klientų per mėnesį 5 - 6 konsultacijos per dieną. Paslaugų gavėjų amžius nuo 7 iki 61 metų, jų tarpe vaikai ir paaugliai nuo 7 iki 18 metų. Buvo teikiamos konsultacijos Varėnos bendruomeninių globos namų vaikams. Per metus ilgalaikės ir trumpalaikės konsultacijos teiktos suaugusiems asmenims, patiriantiems sunkumų, individualios priežiūros pagalbos paslaugas gaunančiųjų artimiesiems. Buvo konsultuojami sunkumus patiriančių šeimų vaikai ir paaugliai, vaikai, turintys specialiųjų poreikių, elgesio ir emocinių problemų, lankantys Varėnos vaikų dienos centrą „Svajonė“. Konsultuojamų vaikų savijauta buvo aptariama su socialinėmis darbuotojomis, atvejo vadybininkėmis, dirbančiomis su konkrečia šeima, bei su vaikų tėvais ar globėjais (rūpintojais), bei kitais specialistais pagal poreikį.

2022 m. psichologinės pagalbos, teiktos vaikams, problematika: bendravimo problemos ir konfliktai su bendraamžiais mokykloje ir vaikų dienos centre, keiksmažodžių vartojimas nesuprantant jų reikšmės, melavimas, mokymosi sunkumai, savireguliacijos, dėmesio koncentracijos problemos, emocinės ir elgesio problemos, savarankiškumo stoka, žemas savęs vertinimas ir nepasitikėjimas savimi, veiklos planavimo sunkumai, nemokėjimas mokytis ir motyvacijos stoka, tarpusavio santykiai ir nesutarimai su tėvais, mokytojais. Vaikai konsultuoti dėl ASS (autizmo spektro sutrikimas), adaptacijos sutrikimo, įvairių asmenybės savybių (tokių kaip nerimas, baimės, fobijos), trukdančių funkcionuoti visuomenėje, dėl krizinių situacijų šeimose. Dėl nuo mažens diagnozuotų sveikatos problemų, kurios įtakoja emocinę ir fizinę būseną, bendravimą su bendraamžiais, adaptaciją ugdymo įstaigoje. Dėl stresinių situacijų šeimose, nuotolinio mokymosi sunkumų, atsiradusių karantino dėl COVID-19 ligos metu, įveikimo.

2022 m. psichologinės pagalbos, teiktos suaugusiems, problematika: asmenybės sutrikimai, priklausomybės, emocinės, psichologinės problemos, tarpusavio santykiai, skyrybos, sveikatos problemos (ligos ir būsenos trukdančios kasdienę veiklą, funkcionavimą visuomenėje), krizinės situacijos šeimoje, ligos paūmėjimas ar būsenos pablogėjimas. Konsultuotos mamos ir tėvai dėl bendravimo ir tarpusavio santykių su vaikais, kitais šeimos nariais, dėl rūpinimosi vaikais, emocinių ir fizinių poreikių tenkinimu, tinkamų elgesio korekcijos būdų pasirinkimo. Dėl mokymo laikytis taisyklių ir susitarimų, dienos režimo, savitvarkos ir savarankiškumo įgūdžių. Dėl vaikų

rizikingo elgesio (pavieniai rūkymo, alkoholio vartojimo atvejai). Dėl stresinių situacijų šeimose, vaikų nuotolinio mokymosi sunkumų, atsiradusių karantino dėl COVID-19 ligos metu, įveikimo.

Iš viso per **2022 metus buvo suteiktos 663 konsultacijos.**

Pastebima, kad po karantino išlieka poreikis konsultacijas paslaugų gavėjams teikti psichologo kabinete ir nuotoliniu būdu ryšio priemonėmis, naudojant vaizdo skambutį atsižvelgiant į klientų pageidavimus ir atvykimo galimybes. Naudoti sensorinę įrangą individualių konsultacijų metu vaikams ir paaugliams. Išliko padidėjęs Globos centro klientų ir konsultacijų skaičius ir poreikis konsultacijoms.

2.8. Globos centro veikla. Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti:

Globos centre dirba socialiniai darbuotojai, atliekantys globos koordinatoriaus funkcijas, psichologas. Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. dirba globos centro veiklų koordinatorius.

Vaikų, likusių be tėvų globos, kuriems teikiamos Varėnos socialinių paslaugų centro globos centro (toliau – GC) specialistų paslaugos, 2022 m. gruodžio 31 d. yra 40. Iš jų laikina globa nustatyta 9 vaikams, 31 - nuolatinė.

25 vaikus globoja globėjai (rūpintojai), nesusiję giminystės ryšiais, 15 vaikų globoja globėjai (rūpintojai) artimieji giminaičiai. 40 vaikų auga 31 šeimoje.

2022 m. globa užbaigta 18 vaikų:

- 1) dėl pilnametystės – 72 proc. (13 vaikų),
- 2) perkelti į BVGN – 11 proc. (2 vaikai),
- 3) gražinta į šeimą – 6 proc. (1 vaikas),
- 4) nustatyta globa tėvui – 11 proc. (2 vaikai).

7 ukrainiečiams vaikams buvo teikiama humanitarinė pagalba, 3 vaikams buvo teikiamos socialinės paslaugos. Ukrainiečių šeimoms buvo vykdomos savipagalbos grupių konsultacijos.

2022 m. gruodžio mėn. ukrainiečių vaikų, kuriems teikiama pagalba ir socialinės paslaugos, nėra (6 vaikai grįžo į Ukrainą, 4 suėjo 18 m.).

GC yra pasirašęs sutartis su 2 budinčiais globotojais, kurie esant poreikiui galėtų į savo šeimą priimti vaikus nuo gimimo iki 18 metų. Tam, kad spręsti iškilusias problemas, GC dalyvauja intervizijose su kitų rajonų globos centrais. Taip pat GC organizuoja budinčių globotojų savitarpio pagalbos grupių susitikimus su Druskininkų, Jiezno budinčiais globotojais. Tai padeda dalintis gerąja patirtimi, pasidalinti problemomis bei ieškoti sprendimo būdų.

2022 m. buvo vykdomos globos centro veiklos viešinimo veiklos:

1. Dviejų budinčių globotojų ir globėjų (iš kartos į kartą) vaizdo siužetai, kurių kūrimui perkamos profesionalių montuotojų pasaugos;

2. Vyko muzikinė popietė „Žinia keliauja su daina“ su globos ambasadoriumi Giedriumi Leškevičiumi. Popietės metu buvo pasidalinta informacija „Kas tai yra globa ir kokia ji gali būti“. „GIMK mokymai ir koks jų tikslas“ bei „Globos centras, jo veikla ir globos koordinatoriaus funkcijos“. Dalyvavo Alytaus apskrities globos centrai;

3. „Pasakų“ knygutės konkursas. Varėnos „Ryto“ progimnazijos mokiniai (4-5 kl.) dalyvavo konkurse, kurio metu iliustravo 3 pasakas apie globą. Mokinių piešiniais iliustruojama knygutė, kuri turi būti išleista 2023 m. I - aji pusmetį;

4. Išvyka kartu su globėjais į Klaipėdą, atstovaujant GC veiklą;

5. Šiaurietiškas ėjimas su globėjais;

6. TBRI mokymai. Pasitikėjimu grįstų santykių intervencija (TBRI) – tai holistinis, mokslo įrodymais, prierašumo teorija ir traumų psichologija pagrįstas metodas, sukurtas atliepti kompleksinius pažeidžiamų vaikų poreikius. GIMK atestuota darbuotoja Elvyra Laučiuvienė pristatė TBRI metodą apie auklėjimo metodus, vaikų prierašumą. Siekė supažindinti visuomenę su GC veikla.

7. Šventos Mišios už globėjus jų šeimas ir vaikus.

2022 m. globos centro darbuotojai dalyvavo mokymuose, metodiniuose susitikimuose. 4 kartus vyko globos centro veiklų aptarimas su veiklų ekspertu Dainiumi Miežiu, įvykdytos rekomendacijos.

12 lentelė. GIMK ir TBRI mokymai, gavėjų skaičius, 2022 m.

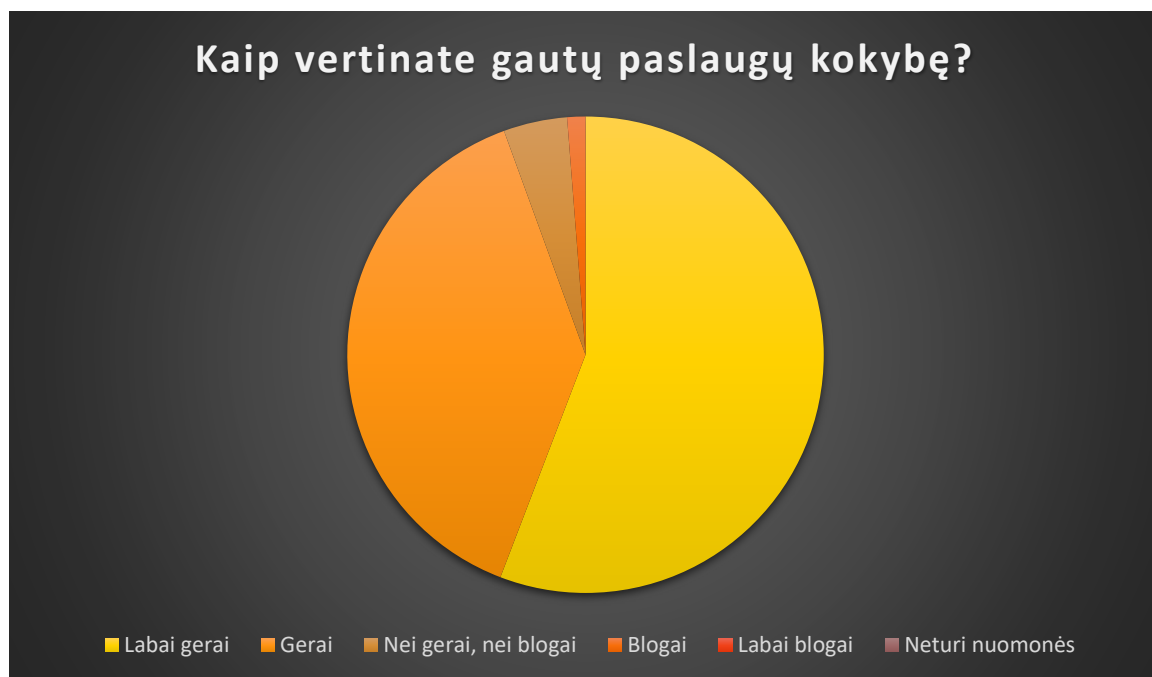
GIMK mokymai 2022 m.			
Grupė	Asmenys (šeimos)	Mokymai	Norintys tapti:
1	2021 m. pradėti mokymai užbaigti 2023 m. 3 BVGN 3 asmenys (esami globėjai) Tęstinius lankė: 2 budintys 7 globėjai 2 globėjai (artimi giminaičiai)	Specializuoti Artimųjų giminaičių	Esami globėjai
2	2 asmenys (viena šeima)	Pagrindiniai	Globėjais (po mokymų tapo laikiniais globėjais)
	2 asmenys (viena šeima)	Pagrindiniai	Globėjais
3	1 asmuo baigė mokymus su grupe iš Lazdijų (pagal bendradarbiavimo sutartį) 1 pradėjęs mokymus ir įsivertinęs galimybes, nutraukė		
	1 asmuo	Pagrindiniai	Esamas globėjas

4	2 asmenys (viena šeima)	Specializuoti	Baigė specializuotus, kad galėtų teikti laikiną atokvėpį
	2 asmenys (viena šeima)	Specializuoti	Budinčiais globotojais (gavo neigiamą išvadą su rekomendacijomis)
	5 asmenys (4 šeimos)	Pagrindiniai	3 asmenys (3 šeimos) jau esami globėjai, 2 asmenys (1 šeima), nustatyta laikina globa.
	5	10 BVGN darbuotojų	Tęstiniai mokymai
TBRI	52 dalyviai	2022 m. vyko TBRI mokymai, kuriuose galėjo dalyvauti visi norintys (buvo skelbiama nuoroda viešai). Mokymų temos: Mokymai apie prierašumą; Elgesio korekcijos mokymai; Ryšio kūrimo mokymai;	

Globos centro kokybės vertinimo apklausa.

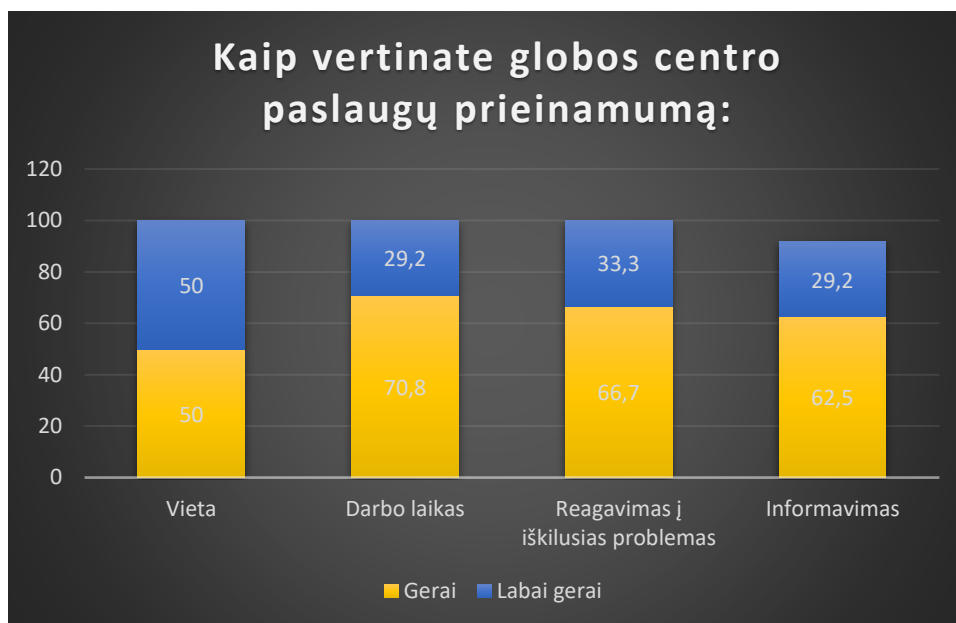
2022 m. rugsėjo mėnesį vyko Varėnos r. globėjų ir budinčių globotojų apklausa, kuria buvo siekiama sužinoti kaip yra vertinama globos centro veiklos kokybė.

Apklausoje dalyvavo 45,8 proc. globėjų, susijusių giminystės ryšiais su globojamu vaiku ir tiek pat, nesusijusių giminystės ryšiais bei 8,3 proc. (2) budinčių globotojų, iš kurių 4 proc. (1) globoja vaikus nuolatinėje globoje.



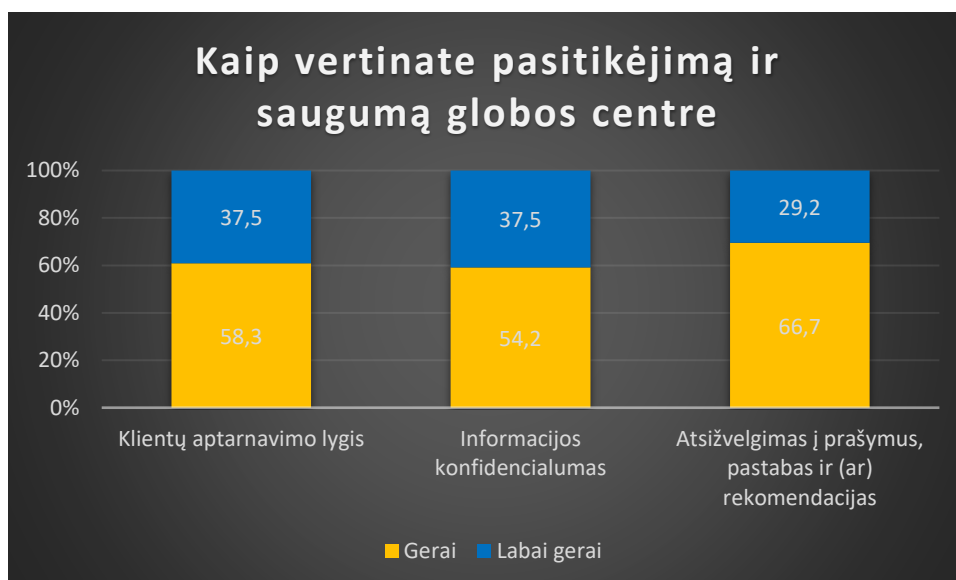
9 paveikslas. Kaip vertinate gautų paslaugų kokybę? (proc.)

54,2 proc. apklausoje dalyvavusių asmenų, gautų paslaugų kokybę įvertino labai gerai, 37,5 proc. gerai, 4,2 proc. nei gerai, nei blogai ir tiek pat 4,2 proc. neturi nuomonės.



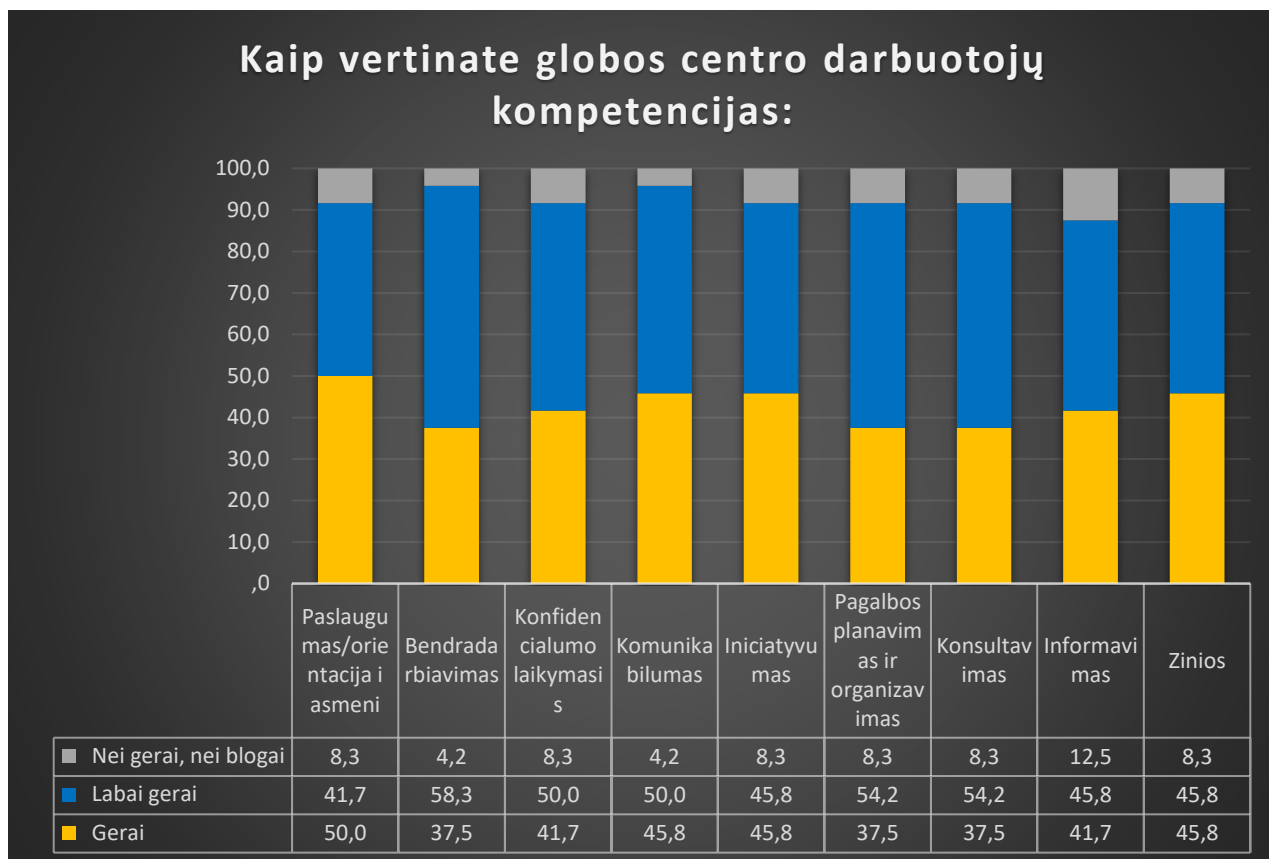
10 paveikslas. Globos centro paslaugų prieinamumo vertinimas, proc.

Į klausimą kaip vertina globos centro paslaugų prieinamumą, geriausi įvertintas globos centro darbo laikas 100 proc. (70,8 proc. gerai, 29,2 proc. labai gerai), reagavimas į iškilusias problemas 100 proc. (66,7 proc. gerai, 33,3 proc. labai gerai), vieta 100 proc. (50 proc. labai gerai, 50proc. gerai). Šiek tiek mažiau įvertintas 91,7 proc. informavimas (62,5 proc. labai gerai, 29,2 proc. gerai). Apklausoje buvo galima pasirinkti ir kitus atsakymo variantus: nei gerai, nei blogai, blogai ir labai blogai. 8,3 proc. informavimą įvertino nei gerai, nei blogai.



11 paveikslas. Pasitikėjimo ir saugumo globos centre vertinimas, proc.

Apklausa parodė, kad asmenys vertina pasitikėjimą ir saugumą globos centre: 95,8 proc. (iš jų 58,3 proc. labai gerai, 37,5 proc. gerai) vertina aptarnavimo lygį, 95,7 proc. (iš jų 66,7 proc. gerai, 29,2 proc. labai gerai) vertina atsižvelgimą į prašymus, pastabas ir rekomendacijas, 91,7 proc. (54,2 proc. gerai, 37,5 proc. labai gerai) vertina informacijos konfidencialumą.



12 paveikslas. Globos centro darbuotojų kompetencijų vertinimas, proc.

Asmenys, dalyvavę apklausoje, buvo prašomi įvertinti globos centro darbuotojų paslaugumą, orientaciją į asmenį, bendradarbiavimą, konfidencialumo laikymąsi, komunikabilumą, iniciatyvumą, pagalbos planavimą ir organizavimą, konsultavimą, informavimą, žinias. Vertinimo rezultatai pateikti diagramoje. Darbuotojų kompetencijos įvertintos labai gerai ir gerai. Nuo 4,2 proc. (atitinka 1 asmenį) iki 12,5 proc. (atitinka 3 asmeninis), nei gerai, nei blogai vertino minėtas kompetencijas. Geriausiai įvertinti 95,8 proc. bendradarbiavimas ir komunikabilumas (58,3 proc. labai gerai, 37,5 proc. gerai), mažiausiai, 87,5 proc. (45,8 proc. labai gerai, 41,7 proc. gerai) informavimas. Kitos kompetencijos įvertintos po 91,7 proc., kuriuos sudaro labai geri ir geri vertinimai.

Pasiūlymų dėl Globos centro veiklos ir/ar teikiamų paslaugų kokybės tobulinimo globėjai nepateikė.

2.8.1 Psichologės konsultacijos VSPC Globos centre vykdomos nuo 2019 metų vasario mėnesio. Konsultacijos teikiamos globėjams, itėviams ir jų globojamiems vaikams. Konsultacijų dažnumas vienam klientui – 1 kartą per savaitę iki valandos trukmės konsultacija, 8 – 12 konsultacijų vienam klientui. Konsultacijos teikiamos iki problemos išsprendimo, palaikomoji psichologinė pagalba, trumpalaikė psichologinė pagalba pagal poreikį ir problemos pobūdį.

Konsultacijos:

Per 2022 m. nuolat lankėsi pas psichologę vidutiniškai iki 35 klientų per mėnesį/ 7-8 konsultacijos per dieną. Paslaugų gavėjų amžius nuo 5 iki 68 metų. Buvo teikiamos konsultacijos Varėnos bendruomeninių globos namų socialinėms darbuotojoms, dirbančioms su vaikais.

Nuo 2019 m. vasario mėn., taip pat ir 2022 m. Globos centro klientams konsultacijos teikiamos pagal Globos centro globos koordinatorių rekomendacijas, Alytaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus nukreipimą.

2022 m. psichologinės pagalbos, teiktos vaikams, problematika: bendravimo problemos, mokymosi sunkumai, savireguliacijos, dėmesio koncentracijos problemos, emocinės ir elgesio problemos, savarankiškumo įgūdžių stoka, žema savivertė ir nepasitikėjimas savimi, veiklos planavimo sunkumai, taisyklių ir susitarimų laikymasis, mokymosi motyvacijos stoka, tarpusavio santykiai ir nesutarimai su globėjais, bendravimo sunkumai su mokytojais, probleminis interneto vartojimas (PIN). Adaptacija globėjų šeimoje, pasiruošimas perkėlimui į naują šeimą, asmenybės savybės (nerimas, baimės), trukdančios vaikams mokytis ir bendrauti. Stresinės situacijos šeimose (ankstyvas nėštumas, motinystės iššūkiai, rizikingas elgesys, skyrybos), sunkumai po nuotolinio mokymosi, karantino dėl COVID-19 ligos. Trauminės patirtys, kuomet vaikai iš nesaugios aplinkos perkeliama pas budinčius globėjus, bendravimo su biologiniais tėvais palaikymas. Taip pat sveikatos problemos, kurios įtakoja emocinę ir fizinę būseną, bendravimą su bendraamžiais.

2022 m. psichologinės pagalbos, teiktos globėjams, problematika: emocinės ir psichologinės problemos, tarpusavio santykiai, bendravimas ir tarpusavio santykiai su vaikais, kitais šeimos nariais, rūpinimasis vaikais, jų auklėjimu, emocinių ir fizinių poreikių tenkinimu. Vaikų mokymas laikytis taisyklių ir susitarimų, dienos režimo, higienos, savitvarkos ir savarankiškumo įgūdžių. Globojamų vaikų bendravimo palaikymas su biologiniais tėvais. Stresinės situacijos šeimose (ankstyvas nėštumas, motinystės iššūkiai, vaikų rizikingas elgesys, skyrybos), vaikų probleminis interneto vartojimas (PIN), sunkumai po nuotolinio mokymosi, karantino dėl COVID-

19 ligos. Adaptacija globėjų šeimoje, pasiruošimas perkėlimui į naują šeimą, vaikų sveikatos problemos, tiesiogiai veikiančios emocinę ir fizinę būseną ir bendravimą.

Po karantino konsultacijos teiktos psichologo kabinete ir nuotoliniu būdu ryšio - vaizdo priemonėmis, naudojant vaizdo skambutį, atsižvelgiant į klientų pageidavimus ir atvykimo galimybes.

Per 2021 m. įvairiais su darbu susijusiais klausimais konsultuota ir konsultuotasi su globos koordinatoriais, socialiniais darbuotojais, dirbančiais su šeimomis ar asmenimis, atvejo vadybininkais, Centro administracija, Vaiko raidos centro, Varėnos PPPS, PSPC, VTAS, mokyklų ir kitais specialistais pagal poreikį.

Globėjams ir glojamiems vaikams suteiktos 641 konsultacija per metus.

2.9. Pagalbos pinigai yra piniginė išmoka, skiriama asmeniui (šeimai), kuriam bendrąsias socialines paslaugas ir socialinę priežiūrą yra veiksmingiau organizuoti pinigine forma.

2022 m. Varėnos socialinių paslaugų centras **1 asmeniui** pradėjo mokėti **pagalbos pinigus**. Kai bendrąsias socialines paslaugas ir socialinę priežiūrą asmeniui (šeimai) yra veiksmingiau organizuoti pinigais, paslaugos gali būti keičiamos į pagalbos pinigus, kuriais asmuo (šeima) susimoka už pagalbą, savo pobūdžiu analogišką šioms paslaugoms, pasirinktam asmeniui, išskyrus artimą giminaitį. Pagalbos pinigai gali būti skiriami pagal paslaugas teikiančios įstaigos socialinio darbuotojo arba seniūnijų socialinio darbo organizatoriaus, jeigu dėl paslaugos kreipiamasi pirmą kartą, (šėimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo išvadoje pateiktą rekomendaciją keisti paslaugas į pagalbą pinigais. Pagalbos pinigų suma negali būti didesnė nei 2 bazinių socialinių išmokų dydžio per mėnesį. Pagalbos pinigai socialinei priežiūrai neskiriami, jei asmeniui nustatyti specialieji nuolatinės slaugos ar specialieji nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikiai ir asmuo gauna slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją.

2.10. 2022 m. **1 asmeniui** buvo teikta **laikino atokvėpio paslauga**. Varėnos socialinių paslaugų centras laikinojo atokvėpio paslaugą, analogišką pagalbos į namus paslaugai ar dienos socialinei globai gali suteikti šalia kitų jau teikiamų socialinės priežiūros ar socialinės globos paslaugų arba naujai besikreipiančiam asmeniui. Laikino atokvėpio pobūdis ir dažnumas priklauso nuo kartu gyvenančių ir žmogų su negalia prižiūrinčių artimųjų galimybių, taip pat prižiūrimo asmens asmeninių poreikių, negalios, artimiesiems reikalingo atokvėpio termino ir kitų aplinkybių.

VI. PROJEKTINĖ VEIKLA

1. Projektas „Kelias į sveikatą“

Projektas „Kelias į sveikatą“ vykdomas jau dešimt metų iš eilės.

Projekto tikslas – palaikyti formuojamus Varėnos socialinių paslaugų centro neįgaliųjų dienos užimtumo grupės lankytojų sveikos gyvensenos įgūdžius. Sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas apima tiek fizinę, tiek psichologinę savijautą.

Asmenų su negalia užimtumas yra vienas iš pagrindinių neįgaliųjų integracijos į visuomenę rodiklis. Tinkamo neįgaliųjų užimtumo problemų sprendimo būdas – nuolatinė, aktyvi, integruota veikla, į kurią projekto vykdymo laikotarpiu buvo įtraukta pačių įvairiausių užsiėmimų, lavinančių skirtingus įgūdžius – smulkiosios motorikos, estetikos, savirūpos, socialinius ir kt. Projekte numatytų priemonių įsigijimas užtikrino galimybę negalią turintiems Centro lankytojams, vykdyti projekte numatytas darbo/užimtumo veiklas Įvykdytos projektinės veiklos:

1. Pažintinių išvykų/ekskursijų organizavimas

Projekto vykdymo laikotarpiu buvo vykdomos 3 pažintinės išvykos/ekskursijos - pažintiniais tikslais. Išvykų/ekskursijų metu, buvo lankomasi žymiose ar kuo nors ypatingose vietose. Ekskursijas vedė - tam pasiruošęs asmuo - ekskursijų vadovas/gidas, kuris papasakojo apie svarbius ar įdomius faktus, susijusius su ekskursijoje matomais objektais, atsakė į klausimus. Maršrutais:

1. Varėna – Molėtai – Varėna. Kaip ir numatyta projekte, spalio 12 d., negalią turintiems projekto dalyviams ir jų tėvams, buvo organizuojama pažintinė edukacinė išvyka/ekskursija į Mokėtus - Molėtų Astronomijos observatoriją. Ekskursijos vadovui padedant, dalyviai iš arčiau pajuto Etnokosmologijos muziejaus unikalumą, ryšių su Kosminiu pasauliu įvairovę. Po ekskursijos, dalyviai pasivaikščiojo po muziejaus lauko ekspoziciją, aplankė kalendorinį akmenų ratą.
2. Varėna – Kaunas – Varėna. Lapkričio 4 d., projekto dalyviams ir jų tėvams, buvo organizuojama pažintinė išvyka/ekskursija į Kauną - Kauno Pažaislio vienuolyną, IX Kauno fortą.
3. Varėna – Kaunas – Varėna.

Lapkričio 23 d., projekto dalyviams ir jų tėvams, buvo organizuojama pažintinė edukacinė išvyka/ekskursija į Kauną, - Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejų.

Apžvalginės ekskursijos metu, vedami gido, ekskursijos dalyviai buvo supažindinami su muziejaus ekspozicija, kuri išdėstyta 4 - iuose muziejaus aukštuose, 7 - iose salėse, užimančiose 2456 kv. m. plotą. Ekspozicija sisteminė – nuo bestuburių iki žinduolių.

2. Edukacinių užsiėmimų organizavimas

Projekto vykdymo laikotarpiu, buvo organizuojamos šešios edukacinės programos:

1. Taikant „Marabu techniką“ edukacinė programa.
2. Maišelių siuvimo edukacinė programa.
3. „EBRU“ – piešimo ant vandens edukacinė programa.
4. Sojų vaško žvakių gamybos edukacinė programa.
5. Moliūgų skaptavimo edukacinė programa
6. Bičių vaško žvakių sukimo edukacinė programa.

Numatytos, organizuojamos projektinės edukacinės programos - užtikrino, specialiųjų poreikių turinčių asmenų įtraukimą į numatytas projektines veiklas, skatino aktyvų dalyvavimą, padėjo pritaikyti ir pagilinti ar praplėsti dalyvių jau turimas žinias, padėjo ugdyti pažinimo, kūrybiškumo ir kt. kompetencijas. Kūrybiškos patirtys, sukūrė dalyviams teigiamas emocijas, taip stiprėjo pasitikėjimo savimi jausmas.

3. Muzikos – aromaterapinių užsiėmimų organizavimas

Projekto vykdymo laikotarpiu, 1 k. į savaitę po 1 ak. val., buvo vykdomi - muzikos aromaterapijos užsiėmimai. Muzikinių – aromaterapinių užsiėmimų metu, projekto dalyviai lavino muzikinius gebėjimus, patyrė, šios nepakartojamos procedūros malonumus, turėjo galimybę pasiekti gydomąjį sveikatinimo efektą, palaikyti ar atgauti fizinę ir dvasinę sveikatą, bei gerą savijautą.

Projekto vykdymo laikotarpiu, vyko 32 muzikiniai - aromaterapiniai užsiėmimai.

4. Kino filmų/spektaklių peržiūros organizavimas

Projekto vykdymo laikotarpiu, projekto dalyviai, turėjo galimybę apsilankyti dviejuose, Varėnos kultūros centre atvyksiančiuose Lietuvos teatrų spektakliuose:

1. 2022 m. spalio 21 d., Alytaus miesto teatro spektaklyje „Viešbutis renesansas“
2. 2022 m. spalio 24 d., Klaipėdos jaunimo teatro spektaklyje „Kreicerio sonata“.

Keturis kartus per projekto vykdymo laikotarpį, projekto dalyviai, turėjo galimybę pasižiūrėti Varėnos kino parodų salėje, pagal to meto kino filmų repertuarą rodomus naujausius kino filmus.

1. 2022 m. spalio 21 d. „Tigro kelionė Himalajuose“.
2. 2022 m. spalio 28 d. „Fėja išdykėlė“.
3. 2022 m. lapkričio 18 d. „Lilas Lilas krokodilas“.
4. 2022 m. gruodžio 02 d. „Keistas pasaulis“.

Kultūrinės veiklos plėtojimu, buvo siekiama išvengti visuomenės grupių atskyrimo nuo galimybės dalyvauti pagrindiniuose visuomenės plėtros procesuose.

5. Lavinamųjų/ugdomųjų/sveikatinimo - priemonių įsigijimas, užsiėmimų vykdymas

Projekto vykdymo laikotarpiui, įsigytų lavinamųjų priemonių, reikalingų smulkiosios, stambiosios motorikos lavinimui pagalba, daug dėmesio buvo skiriama kasdieniniam smulkiosios/stambiosios motorikos lavinimui.

Lavinant smulkiąją/stambiają motorikas, buvo siekiama lavinti negalią turinčių asmenų rankų, pirštų ir riešo judesius, aktyvinti mąstymą, atmintį, dėmesio koncentraciją, ugdyti kūrybiškumą.

2. Projektas „Sveika šeima“

Projektas „Sveika šeima“, finansuojamas Varėnos rajono savivaldybės lėšomis, sėkmingai vykdomas jau penktus metus iš eilės. Pagrindinis tikslas – stiprinti Varėnos rajono šeimų emocinį atsparumą, psichinius gebėjimus – kurie yra reikalingi, norint adaptuotis prie kintančių gyvenimo sąlygų, formuojant fizinio ir psichosocialinio sveikatingumo įgūdžius. 2022 metais, reaguojant į sunkią karo pabėgėlių iš Ukrainos situaciją, veikla buvo nukreipta į kuo sėkmingesnę ir greitesnę adaptaciją prie naujos šalies, padėti jiems kuo geriau jaustis, įsitraukti į bendruomenės gyvenimą.

Įvykdytos projektinės veiklos:

Suorganizuota išvyka/žygis – Tarptautinei vaikų gynimo dienai paminėti, Varėnos rajono šeimoms (tėvams ir jų vaikams), įtraukiant ir karo pabėgėlių iš Ukrainos šeimas.

Organizuojant pažintines išvykas, siekiama stiprinti Varėnos rajono šeimų ir karo pabėgėlių iš Ukrainos (dalyvaujančių projekte) psichinius gebėjimus adaptuotis prie kintančių gyvenimo sąlygų, stiprinti psichologinę sveikatą, emocinį atsparumą, taip darant įtaką sąmoningam gyvenimui, kuris yra labai svarbus ir daro didelę įtaką fizinei ir psichinei sveikatai.

Žygis - Tarptautinei vaikų gynimo dienai paminėti.

Tarptautinei vaikų gynimo dienai paminėti, gegužės 28 d. ukrainiečių ir Varėnos rajono globėjų šeimoms, buvo organizuojamas pažintinis žygis, maršrutu - Varėna - Merkinė - karalių miestas". Žygis buvo organizuojamas su gido paslauga, buvo nuomojamas transportas.

Lydimi visuomenės informavimo specialisto Algimanto Černiausko, projekto dalyviai lankėsi Dzūkijos nacionalinio parko Merkinės lankytojų centre, kuriame šiuolaikinė moderni ekspozicija pristatė upių, upelių, šaltinių kraštą su Merkinės apylinkių gyvenimo būdu, tradicijomis, istorine raida. Klausant, Algimanto Černiausko, dalyviai susipažino su Merkinėje gyvenusių žydų kultūros paveldu, Lietuvos Laisvės kovų istorija.

Nuo apžvalgos bokšto „Pušų gojelis“ buvo apžvelgiama Nemuno kraštovaizdžio draustinis, o nuo Merkinės piliakalnio - vieną gražiausių Lietuvos vaizdų - Santaką.

Lietuvos botanikas, biomedicinos mokslų daktaras, Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcijos biologinės įvairovės skyriaus vedėjas – Mindaugas Lapelė, dalyviams atskleidė, kokia mums yra svarbi Nacionalinio parko teritorija, pasižyminti turtingu kultūros paveldu – dzūkų kaimais, išlaikiusiais tradicinės architektūros bruožus. Koks svarbus yra Čepkelių valstybinis gamtinis rezervatas ir Dzūkijos nacionalinis parkas (58519 ha), didžiausia saugoma teritorija, kurioje saugomos natūralios Dainavos girios ekosistemos.

Po turiningai praleisto laiko gamtoje, projekto dalyviai pietavo ir turėjo galimybę pabendrauti ir pasigėrėti nuostabiu kraštovaizdžiu gatvės maisto vasaros kieme „Pasaulio puodai“.

3. Integralios pagalbos paslaugų plėtra Varėnos rajone

Projekto tikslas – suteikti integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) paslaugas namuose neįgaliems darbingo amžiaus ir senyvo amžiaus asmenims, konsultacinę pagalbą artimiesiems, šeimos nariams, skatinti savanorių ir bendruomenės įsitraukimą į pagalbos neįgaliajam procesą.

2021 m. gruodžio mėnesį buvo pabaigtos veiklos, 2022 m. pateiktas galutinis mokėjimo prašymas.

Matydami integralios pagalbos paslaugų poreikį, 2022 m. lapkričio mėnesį dalyvavome Varėnos rajono savivaldybės administracijos paskelbtoje atrankoje dėl integralios pagalbos paslaugų teikimo Varėnos rajono gyventojams. Lapkričio 14 dieną buvome atrinkti partneriais. Paslaugas numatoma pradėti teikti nuo 2023 metų gegužės 1 dienos.

4. „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams“

2021 m. rugpjūčio 23 d. buvo pasirašyta iš Europos socialinio fondo finansuojamo projekto Nr. 08.6.1-ESFA-T-927-03-0005 „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas Varėnos miesto gyventojams“ sutartis.

Varėnos socialinių paslaugų centro partneriai – Varėnos Šv. arkangelo Mykolo parapija ir Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos Varėnos padalinys. Projekto biudžete nustatyta didžiausia galima projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma - 11343,79 (vienuolika tūkstančių trys šimtai keturiasdešimt trys eurai ir septyniasdešimt devyni ct) Eur.

Projekto tikslas – išplėsti bendrųjų socialinių paslaugų teikimą Varėnos miesto neįgaliesiems ir socialinę atskirtį patiriantiems asmenims (šeimoms), siekiant aktyvinti bendruomenę, įtraukiant juos į įvairias projekte numatytas veiklas, taip ugdant jų socialinius, darbinius įgūdžius, gerinant asmenų emocinę sveikatą, suteikiant šiuo metu taip reikalingą psichosocialinę pagalbą.

Projekte numatytos veiklos - savanorių mokymas, grupinės psichologo konsultacijos, muzikos terapijos bei relaksacijos ir meditacijos užsiėmimai, užsiėmimai taikant hipoterapijos (žirgų) metodą.

Projekto įgyvendinimo metu buvo vykdomos 5-ios pagrindinės VVG projektinės veiklos.

1. Grupinės psichologo konsultacijos:

Projekto vykdymo metu, 2 kartus per savaitę (8 k. per mėn., 96 k. per metus) 25 projekto dalyviams buvo organizuojamos grupinės psichologo konsultacijos, kurias vedė psichologas.

2. Muzikos terapijos užsiėmimai:

Įgijus namų kino įrangą, kuri padėjo sukurti numatytoje užsiėmimas erdvėje tikrovišką erdvinį stereo garsą (paskirstant garsą erdvėje - vienodai), 1 k. per sav. (4 k. per mėnesį, 48 k. per metus) 27 dalyviams vyko muzikos terapijos užsiėmimai.

3. Relaksacijos ir meditacijos užsiėmimai:

Pritaikius aplinką sensorinei įrangai ir įgijus reikalingus priedus prie jos, 2 k. per sav. (8 kartai per mėnesį, 96 kartai per metus) 27 dalyviams vyko relaksacijos ir meditacijos užsiėmimai. Šiuose užsiėmimuose, dalyviai dirbo su jau įsigyta sensorine įrangą ir projekto metu įgytais priedais prie jos.

Užsiėmimų metu, naudojantis sensorine įranga ir priedais prie jos dirbo savanoriai, kurie, vykdant užsiėmimus, padėjo dalyviams nusiraminti, atsipalaiduoti, relaksuoti.

4. Užsiėmimai, taikant hipoterapijos metodą:

Užsiėmimai taikant hipoterapijos metodą. Dviem dalyvių grupėms po 10 asmenų, į savaitę vyko 1 vykimas 10-ies asmenų grupei į žirgyną – VŠĮ „Varėnės žirgai“. Kiekvienas pogrupis po 10 asmenų į žirgyną vyko 2 k. per mėnesį, tai y. viso 4 kartai per mėnesį (10-ies asmenų. grupėmis). Vienai 10-ies dalyvių grupei vyko 24 užsiėmimai per metus. 26 -ių dalyvių grupei vyko 48 užsiėmimai .

5. Mokymų projekto savanoriams organizavimas:

Projekto įgyvendinimo metu, 6 (šešiams) projekto dalyviams/savanoriams, buvo organizuojami 8-ių ak. valandų mokymai „Savęs inspiravimo įrankiai“ (Savanorystė neįgaliųjų psichoemocinės reabilitacijos ir socialinės raiškos procese). Šeši savanoriai projekte dirbo prie numatytų projektinių veiklų.

5. 2018 m. spalio 30 d. buvo pasirašyta jungtinės veiklos sutartis tarp Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Varėnos rajono savivaldybės administracijos ir Varėnos socialinių paslaugų centro dėl „**Vaikų gerovės ir saugumo didinimo paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtros įgyvendinimo**“ projekto. Projekto įgyvendinimo šaltiniai yra Europos Sąjungos struktūrinių fondų (Europos socialinio fondo lėšos). Pagrindinis sutarties tikslas – įgyvendinti Vaikų gerovės ir saugumo didinimą, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimą bei prieinamumą. Varėnos socialinių paslaugų centre veikiančiame Globos centre dirba socialiniai darbuotojai vykdantys globos koordinatorių funkcijas, GIMK (globėjų, tėvių mokymo ir konsultavimo) specialistai, budintys globotojai. Sutartis pasirašyta iki 2023 metų kovo 31 dienos. Numatoma, kad 2023 metais bus pasirašyta trišalė sutartis dėl šių paslaugų tęstinumo.

6. 2019 m. vasario 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras pasirašė sutartį su VŠĮ Valakupių reabilitacijos centru dėl dalyvavimo projekte „**Socialinių paslaugų kokybės gerinimas, taikant EQUASS kokybės sistemą**“, projekto kodas Nr. 08.4.1-ESFA-V-421-01-0001. Sutarties objektas – Europos socialinių paslaugų kokybės sistemos (toliau – EQUASS) diegimas įstaigoje, siekiant įgyti EQUASS Assurance sertifikatą. EQUASS kokybės sistemos diegimo veiklos:

2020 m. buvo praktiškai diegiamos numatytos veiklos, apmokomi lankomosios priežiūros darbuotojai, lankomi paslaugų gavėjai, ruošiamasi išoriniam ir vidiniam auditui.

2020 m. lapkričio 16 d. buvo suteiktas EQUASS Assurance sertifikatas.

2022 metais buvo teikiama pažangos ataskaita, kuri buvo patvirtinta lapkričio mėnesį su išvada, kad pažangos ataskaitoje atskleidžiamas organizacijos įdirbis veiklos tobulinimui ir kokybės gerinimui.

Šis projektas tęstinis. Kiekvienais metais numatomi tikslas ir uždaviniai, kaip pagerinti paslaugų kokybę, teikiamos paslaugų kokybės gerinimo ataskaitos.

7. 2019 m. liepos 19 d. pasirašyta jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis dėl **asmeninio asistento** paslaugų. 2022 m. buvo teikiamos 3 neįgaliems asmenims. Paslaugos bus teikiamos iki 2023 m. kovo 1 dienos.

8. Siekiant skatinti socialinių paslaugų plėtrą bei didinti socialinę įtrauktį kaimo vietovėse, Varėnos rajono savivaldybė įgyvendina projektą „**Pagalbos namuose organizavimas neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims**“. Nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d. Varėnos socialinių paslaugų centras pradėjo teikti mobilies pagaldas į namus paslaugas visų 8 rajono seniūnijų gyventojams. Per 5 projekto vykdymo mėnesius, paslaugos buvo suteiktos **33 kartus 17 rajono gyventojų**. Kaimo gyventojams buvo suteiktos **33 asmens higienos paslaugos, 1 vikšrinio kopiklio ir 3 sveikatinimo paslaugos** (mankšta rankų ir kojų treniruokliu). Reikalui esant transporto ir vikšrinio laiptų kopiklio paslaugos suteikiamos ir Varėnos mieste. 2 darbingo amžiaus neįgalūs miesto gyventojai periodiškai naudojami šiomis paslaugomis vykdamai į Varėnos miesto gydymo įstaigas. Jiems buvo suteikta po 10 reikalingų paslaugų (nukėlimo laiptais vikšrinio kopikliu ar pavežėjimo paslaugos transporto priemone, pritaikyta vežti neįgaliojo vežimėlyje). Projekto įgyvendinimo metu, per trijų metų laikotarpį planuojama paslaugas suteikti 60 rajono gyventojų.

Paslaugas gauna senyvo amžiaus ir (ar) neįgalūs rajono gyventojai, kuriems nustatytas šios paslaugos poreikis ir kurie gyvena didelėje socialinėje atskirtyje, atokiuose kaimuose, turi sveikatos problemų (asmenų gyvenamoji vieta nuo Varėnos miesto nutolusi nuo 5 iki 40 ir daugiau kilometrų).

Neįgaliojo transportavimui laiptais įsigytas vikšrinis laiptų kopiklis, asmens higienos paslaugų organizavimui – 2 mobilies vonios, neįgaliesiems pakelti iš lovos – 2 mobilūs keltuvai, sveikatinimo bei reabilitacijos paslaugoms užtikrinti įsigyti 2 rankų ir kojų treniruokliai.

Paslaugas pagal poreikį organizuoja Varėnos socialinių paslaugų centro socialiniai darbuotojai, teikia individualios priežiūros darbuotojai. 2023 m. pradėjus teikti integralios pagalbos paslaugas, prisidės kiti specialistai – slaugytojo padėjėjas, masažuotojas, psichologas.

Projekto įgyvendinimui panaudota suma – 84 753,0 Eur, iš jų 67 802,4 Eur – Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai skiriamos lėšos ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšos, 16 950,6 Eur – savivaldybės biudžeto lėšos.

9. 2021 m. birželio 21 d. Varėnos socialinių paslaugų centras per Aplinkos projektų valdymo informacinę sistemą pateikė paraišką pagal priemonę „**Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo) panaudojimas valstybės, savivaldybių, tradicinių religinių bendruomenių, religinių bendrijų ar centrų elektros energijos poreikiams**“. Projekto tikslas – įsigyti geografiškai nutolusios saulės elektrinės dalį, skirtą elektros gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių (saulės) savo poreikiams ir tapti gaminančiu vartotoju. Įstaiga siekia sumažinti elektros energijos suvartojimą iš tinklų, sutaupyti išlaidas elektros energijai, prisidėti prie gamtos išteklių naudojimo mažinimo bei pasinaudoti atsinaujinančiais energijos šaltiniais. Taip įstaiga prisidės prie klimato kaitos mažinimo ir CO2 kiekio išmetimo į aplinką. Tinkamos finansuoti išlaidos 22820,60 Eur.

11. Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis dėl partnerystės su VO „Grūdų kraštas“, dėl projekto „Močiūčių skarelės: kartų simboliai ir istorijos“ įgyvendinimo.

VII. BENDRADARBIAVIMAS

2022 metais toliau buvo siekiama užmegzti naujų kontaktų su įvairiomis įstaigomis, organizacijomis bei tęsti pradėtą bendradarbiavimą. Varėnos socialinių paslaugų centre ir toliau savo veiklą vykdė Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Varėnos padalinys, Varėnos rajono neįgaliųjų draugija, Varėnos Šv. Arkangelo Mykolo parapijos vaikų dienos centras „Svajonė“, Baltijos „Gyvenimo meno“ labdaros ir paramos fondas, kuris organizuoja jogos, meditacijos, kvėpavimo kursus. Varėnos anoniminių alkoholikų klubas „Bitė“ veda savipagalbos grupes. Taip pat bendradarbiaujama su Alytaus VPK Varėnos PK, Alytaus miesto Moterų krizių centru, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Alytaus skyriumi. Su nevyriausybinėmis organizacijomis vadovais ir nariais bendradarbiaujama teikiant socialines paslaugas rajono gyventojams, organizuojant renginius ir kt. veiklas. Taip pat bendradarbiaujama su Varėnos rajono visuomeninės organizacijos „Ištieskime ranką vaikui“, Varėnos Jadvygos Čiurlionytės menų mokykla, vaikų lopšeliu - darželiu „Žilvitis“, vaikų lopšeliu - darželiu „Pasaka“, Visuomenės sveikatos biuru, Sporto centru, Varėnos „Ryto“ progimnazija, Varėnos „Ažuolo“ gimnazija, VšĮ „Varėnos ligoninė“, VšĮ Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centru, Bendruomeniniais vaikų globos namais. 2020 m. rengiant kompleksinių paslaugų centro neįgaliems vaikams ir jų

artimiesiems paraišką, buvo užmegztas bendradarbiavimas su Alytaus rajono neįgaliųjų draugija, kuris tęsiamas ir 2022 m. Taip pat įgyvendinant EQUASS dalijamasi gerąja patirtimi su Alytaus miesto socialinių paslaugų centru. Plėtojant Globos centro veiklą užmegztas ryšys su Alytaus, Druskininkų, Jiezo globos centrais ir Vilniaus rajono šeimos ir vaiko gerovės centru.

Plečiant užimtumo veiklas neįgaliesiems, 2022 m. buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su VŠĮ „Auto moto group“, kuriai atstovauja direktorius Gintaras Kazilionis dėl bendrų projektų ir veiklų įgyvendinimo. Nuo lapkričio mėnesio neįgalieji dalyvauja karate užsiėmimų kūno stiprinimo mankštose.

Taip pat užmegzta bendradarbiavimo galimybė su VO „Grūdų kraštas“, įgyvendinant projektą „Močiucių skarelės: kartų simboliai ir istorijos“, siekiant mažinti atokiose vietovėse gyvenančių žmonių vienišumo ir atskirties problemą.

Varėnos socialinių paslaugų centro finansavimo šaltiniai ir lėšos, 2017-2021 m.

Finansavimo šaltiniai	2018 m. tūkst. Eurų	2019 m. tūkst. Eurų	2020 m. tūkst. Eurų	2021 m. tūkst. Eurų	2022 m. tūkst. Eur.
Varėnos rajono savivaldybės biudžetas	374,35	496,29	618,25	649,71	877,285
Valstybės biudžeto dotacija Savivaldybės biudžetui	282,73	337,98	434,57	497,52	600,283
Pajamos už teikiamas paslaugas. Iš jų:	28,88	40,5	50,62	55,01	61,249
<i>Asmens higienos ir priežiūros paslaugos</i>	0,1	0,06	0,14	0,05	0,223
<i>Transporto organizavimo paslaugos</i>	0,76	1,10	1,38	1,51	2,255
<i>Pagalbos į namus ir dienos socialinės globos paslaugos</i>	20,36	27,40	35,68	43,92	59,519
<i>Asmeninės pagalbos paslaugos</i>				0,23	2,646
<i>Patalpų nuoma</i>		2,96	0,85	-	0,833
Projektas „Integralios pagalbos plėtra Varėnos rajone“	62,89	71,88	79,01	95,96	6,506
Projektas „Kelias į sveikatą“	0,35	0,6	0,68	1,76	2,778
Projektas „Sveika šeima“				2,11	1,145
Projektas „Senyvo amžiaus asmenims emocinės sveikatos stiprinimas“					2,440
Asmeninė pagalba				4,082	15,150
Globos centras		30,43	28,85	29,32	31,714
Iš viso	757,76	1,004	1,221	1 349,18	1 602,78